

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՃՇԳՐՏՈՒՄՆԵՐ

ԱԼԻՍԱ ԱԴԱՄՅԱՆ

*Հայաստանի ազգային գրադարանի
Անձեռնմխելի գրականության բաժնի վարիչ*

Հայ գրքարվեստի պատմության մեջ կան բազմաթիվ չպարզաբանված հարցադրումներ, որոնք առ այսօր ուսումնասիրման կարիք ունեն: Կատարվող հետազոտական աշխատանքները, մատենագիտական պրպտումները, 21-րդ դարի տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաները հնարավորություն են տալիս գտնելու պատմության հարցականները, ինչպես նաև ամբողջացնել հայ գրքի պատմությունը, ինչին ձեռնամուխ է եղել Հայաստանի ազգային գրադարանը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2013 թ. որոշման՝ Հայաստանի ազգային գրադարանը ձեռնամուխ եղավ Հայաստանի Հանրապետության գրադարաններում պահպանվող ազգային գրադարանային հավաքածուների հնատիպ /1512-1800թթ./ գրքերի ցանկերը կազմելու և ցուցակագրելու բարդ գործին: Որոնողական աշխատանքների արդյունքում պարզվեց, որ Հայաստանի Հանրապետության 14 գրադարաններում և հայագիտական կենտրոններում պահպանվում է 6.222 միավոր հայերեն հնատիպ /1512-1800թթ./ գրականություն: Ստորև ներկայացնենք ամբողջական պատկերը.

	ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՄԻԱՎՈՐ
1.	Հայաստանի ազգային գրադարան	2.378, 584 անուն
2.	Մեսրոպ Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտ «Մատենադարան»	2.258
3.	Ե. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարան	457
4.	ՀՀ ԳԱԱ հիմնարար գիտական գրադարան	462

5.	Հայաստանի պատմության թանգարան	407
6.	Երևանի պետական համալսարանի Սարգիս և Մարի Իզմիրլյանների անվան գրադարան	153
7.	Հովհ. Թումանյանի թանգարան	61
8.	Խ. Աբովյանի անվան Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարանի գիտական գրադարան	24
9.	Հայկական հանրագիտարան	10
10.	ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան	4
11.	ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտ	3
12.	ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտ	2
13.	Ավ. Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարան	2
14.	Վանաձորի Հովհ. Թումանյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտ	1

Ո

րոնողական աշխատանքների ընթացքում կատարվեցին մատենագիտական ուսումնասիրություններ, սքանավորվեցին և թվայնացվեցին բոլոր այն հնատիպ գրքերը, որոնք բացակայում էին Հայաստանի ազգային գրադարանի պահոցներում: Արդյունքում Ազգային գրադարանում Greenstone ծրագրով ստեղծված «Հայ գիրքը 1512-1800 թթ.» էլեկտրոնային շտեմարանում ունենք 766 անուն հայերեն հնատիպ գրքի մատենագիտական նկարագրություն՝ թվային համապատասխան տարբերակով:

Հայաստանի ազգային գրադարանի հայերն հնատիպ հավաքածուն յուրաքանչյուր տարի համալրվում է նվիրատվությունների կամ գնումների միջոցով: Այսպիսով՝ 2013-2016 թվականների ընթացքում Հայաստանի ազգային գրադարանի հայերեն հնատիպ գրականությունը համալրվել է 87 միավորով, որից 68 միավորը՝ գրադարանի այլ բաժիններից, 19-ը՝ գնումների կամ նվիրատվությունների միջոցով: Պատկերը հետևյալն է.

ՏԱՐԵԹԻՎ	ՄԻԱՎՈՐ	ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒՄ
2013 թ.	58	3

2014 թ.	15	5
2015 թ.	4	2
2016 թ.	10	9

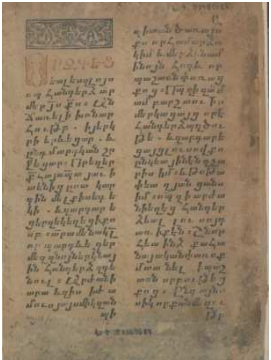
Այժմ Ազգային գրադարանի հայերեն հնատիպ գրականությունը կազմում է 2.378 միավոր:

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀՆԱՏԻՊ 1512 – 1800 թթ.	Միավոր
Գիրք -2.339	2.378
հայատառ թուրքերեն	16
Քարտեզ	19
Հմայիլ	15
Ամսագիր	5

Հայաստանի ազգային գրադարանի հավաքածուներում պահպանվող հսկայածավալ գրականությունը հայ ժողովրդի մշակութային ժառանգության անքակտելի մասն է: Հավաքածուները պարբերաբար ստուգվում են և մշակվում, որի արդյունքում հայտնաբերվում են գրքեր, որոնք անհայտ պատճառներով չեն նկարագրվել գրացուցակներում, չեն ներառվել հայ գրքի մատենագիտական ցանկերում կամ էլ նշվել են աստղանիշով, այսինքն՝ մատենագրողը տվյալ գիրքը չի տեսել: Դրանց մեջ մեծ տեղ են զբաղեցնում կազմակից /ալիգատային/ գրքերը, որոնց քանակը ազգային գրադարանում բավական մեծ է: Այսօր նմանատիպ բոլոր գրքերը մշակվում, սքանավորվում, թվայնացվում են և ներառվում են «Հայ գիրք» էլեկտրոնային շտեմարանում՝ ընթերցողին առցանց հասանելի դարձնելու համար: Ուսումնասիրությունների արդյունքում Հայաստանի ազգային գրադարանի հայերեն հնատիպ հավաքածուում գտնվել է 59 անուն հնատիպ գրքեր,

որոնցից 56-ը հայ գրքի մատենագիտական ցանկում¹ նշված են աստղանիշով, իսկ 3 հմայիլները ընդհանրապես չեն ներառվել ցանկի մեջ:

Այդ գրքերն են.

1/14 ՏՕՄԱՐ ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ: Հռոմ, աշխատասիրությամբ Հովհաննես Տեր զնցու և Սուլթանշահի, տպ. Դոմինիցի Բազանի, 1584: ՏԻՏՂԹ.՝ ՏՕՄԱՐ ԳՐԻԳՈՐԻԱՆՆ/ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆ/ ՈՐ ԵՂԵԻԻՇԽԱ ՆՈՒԹԵԱՄԲ /ՀԸԶՕՐ ՍՐԲՈՅ ՓԱՓՈՅՆ/ ԵՒ ԱՅԼ ԹԱԳԱԿ/ՈՐԱՑՆ/կազմեցաւ ի մեծըն հռովմըն ի քաղաքն սրբոց /առաքելոցն Ի թ[ի]վ. ոշծդ:ROMAE, /EX Typographia Dominisi Basae./ MDLXXXIIII./ 111 չի զարդափակ էջ: Տիտղթ. դարձերես և 75-րդ էջը դատարկ: Հայերեն բոլորագրերով նշված են միայն մամուլները, վերջի ն մամուլն է ԺԴ: Շարվ. չափը՝ 17X11սմ: Տիտղթ. զարդափակ, հրատարակության վայրի նշումից առաջ զարդանկար (Վատիկանի վեհանշանը): Բնագիրը և տիտղթ.-ը՝ երկգույն՝ կարմիր և սև տառերով: 1 փորագիր պատկեր ԺԴ մամուլի 7-րդ էջին, գլխազարդեր և զարդագրեր: Տպագրությունը 12 կետաչափի գրանժո նյան բոլորագրերով, օգտագործված են նաև գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 30,29 պակասում է Ա մամուլի առաջին թերթը և վերջից 42 էջ: ԱԳԹ: ՍՂ Մ:ՎՄՄ: ԵՍՀՄ: ԲԹ: ՕԲԳ: ԼՎԼԱԹ: ՄՔԳ: ՄԱԳԳ: ՓՄԳ: ՋՄՄ: ՊԾ: Ձ Մատ. 679-680, Պատմ. 56-58: Լ հտ. 1, 104: Թ 41-42: ԳԼ 13, ԱԼ. 48:	 683-97
2/31 ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ: Նոր Զուղա, տպագր. Խաչատուր Կեսարացու, տպ. Ամենափրկիչ վանքի, 1641: ՏԻՏՂԹ.՝ չունի սկսվում է՝ ՈՐ՝ ԶԳԵՑԵԱԼ ԵՍ զլոյս... նախադասությամբ: Իսէ (47) երկայուն էջ: Քառաձալ, առանց մամուլանիշերի: Շարվ. չափը՝ 17X13 սմ: Ձեռագիր լուսանցանիշեր: 1 գլխազարդ՝ Ա էջում, 4 զարդագիր՝ Ա, Ը, ԺԶ, ԻԳ էջերում: Բնագիրը 16 կետաչափի բոլորագրով, օգ	

¹ Նկատի ունենք՝ Ոսկանյան, Նինել Հայ գիրքը 1512-1800 թվականներին :Հայ հնատիպ գրքի մատենագիտություն /Ն.Ա. Ոսկանյան և ուրիշ. ; ՀՍՍՀ կուլտ. մինիստր., Խմբ.՝ Ռ.Ա. Իշխանյան; Ալ. Մյասնիկյանի անվ. ժող. բարեկամ. ջրանշանակիր ՀՍՍՀ պետ. գրադ.. Երևան : Ա. հ. , 1988.. 864 էջ :

տագործված են նաև 10 կետաչափի բոլորագիր և գլխագրեր: Տիպը կարմիր և սև Մ 1702: ԼՄԳ ՏՊ «Բ», 1905, էջ 108: ԼՄ «Ն» (25-27: ՇՇ «Է ԶՄ.», 1962, N ԺԲ, 46-51: ԼՄ «Սիոն», 1966, էջ 357: Կ-Ո «Գ» 1970, N 5: ԾԱՆՈԹ.՝ Գրքի ԺԹ(19), ԻԱ(21), ԽԴ(44), ԽԵ(45) էջերին չեն նշված էջա համարներ: Այնուհետև ԽԶ(46) էջին դրված է ԽԵ(45) էջահամարը, որի հետևանքով ընդհանուր էջակալումը խախտվել է. վերջին էջի համարն է ԽԷ(47'), փոխանակ ԽԸ(48):	2095-2002
3/51 " ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ: Ամստերդամ, տպագր. Ավետիս Դլիճենցի և Կարապետ Անդրիանացու, տպ. Ս. Էջմիածնի և Ս. Սարգսի, 1661-1662: ՏԻՏՂԹ.՝ ՍԱՂՄՈՍ Դավթի մարգարէի որ և Սաղմոսարան յորջորջի: 762 էջ: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒ ՍՂՄ: ԵՍՀՄ: ԱՀԳ: ԱԱ: ԲՐԳ: ԲԹ Զ Մատ. 598-601, Պատմ. 100-101: Լ հտ. 1, 263: ԱԼ 111: ԱԳ «Սիոն», 1966, N 1-2, էջ 151-153, ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է ըստ Գ. Զարբհանալյանի («Հայկ.մատ.») և «Սիոն» ամսագրի (1966, էջ 151-153):	 1534-83
4/95ԱՐՀԵՍՏ ՀԱՄԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ: Աշխարհաբար: Մարսել, տպագր. Սողոմոն Լևոնյանի, տպ. Ս. Էջմիածնի և Ս. Սարգսի, 1675: ՏԻՏՂԹ.՝ ԱՐՀԵՍՏ ՀԱՄԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ: / ԱՄԲՈՂՋ ԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱԼ: / Թարգմանեցեալ ի պէտս Հայկա/զունեաց և մանաւանդ Վա/ճառականաց: / Եւ տպագրեցեալ ի տպարանի/ սրբոյ էջմիածնի և սրբոյն Սարգ/սի զօրավարին: / Ի հայրապետութեան տ[եառ]ն Յակօ/բայ ամենից հայոց Կաթողիկոսի/ և իմիապետութեան Լուստովիկո/սի չորեքտասան երորդի արքային /Կալիպացոց:/ ԻՄ ԱՐՉԻԼԵԱՅ/ Յամի ներ մարդեղութեան Տ[եառ]ն/ 1675. Օգոստոսի ամսոյ 25:/ Ի. Յ.Հ. Բ. Տ. Պ:/ [Յակոբ Հոլով Բիւզանդեան]: 4 չի 147(=151) գծափակ էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը՝ 8,7X5 սմ շրջանակով: Տիտղոսաթերթը գծափակ: Գլխագարդեր, վերջագարդեր և զարդագիր: Բնագիրը մոտ 8 կետաչափի բոլորագրով: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 12, 1964, ՍՂՄ: ՎՄՄ: ԼՀԱԼՖ: ԱԺԼՄ: ՀՔ: ԱՆ: ՇՊ: ԶՊ: ԶՄՄ: ՌԹԳ:	 210-80

Զ Մատ. 70, Պատմ. 132: Ղ հտ. 1, 248-249: Լ հտ. 1,300: ԳԼ 111:

ԾԱՆՈԹ.՝ Այս գիրքը աշխարհաբար (նոր գրական հայերեն) կատարված առաջին հրատարակությունն է: Միաժամանակ այն հայերեն առաջինմաթեմատիկական տպագիր գիրքն է: Ըստ Գ. Պետրոսյանի («Սովետական Հայաստան», 1969, հուլիսի 24) «Արհեստ համարողութեան»ը ազատթարգմանություն է գերմանացի հեղինակ Քր. Կլավիուսի «Գործնական թվաբանության համառոտ շարադրանք» լատիներեն ձեռնարկից: Թարգմանիչը հայտնի չէ, եղել են տարբեր կարծիքներ՝ Ոսկան Երևանցի, Հովհաննես Հովսեփյան, Մատթեոս Վանանդեցի: Գրքի լեզուն ժամանակիմիասնական (առանց արևելյան, արևմտյան բաժանումների) աշխարհաբարն է, որը գործածական էր գլխավորապես հայ վաճառականների շրջանում: Այս, ինչպես և նույն չափսի մի քանի այլ գրքույկներ («Գիրք այբուբենից», «Գիրք վայելույզ և հարկաւոր» և այլն) ոսկանյան տպարանը հրատարակել է հատկապես հայ վաճառականների համար: «Արհեստ համարողութեան»ը նախապես ծրագրված է եղել հրատարակել «Գիրք վայելույզ և հարկաւոր»-ի մեջ, որպես նրա մի մասը, ապա ինչ-ինչ նկատառումներով այն առանձին է հրատարակվել:

5/94* ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ: Մարսել, տպագր.՝ Սողոմոն Լևոնյանի, տպ. Ս. Էջմիածնիև Ս. Սարգսի, 1675:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐԳ /ԱՅԲՈՒԲԵՆԻՑ/ Եւ կերպ ուսանելոյ զլեզուն ի- /տալական ոճի:Քերական/նութեան/ Այլև կանոնք ոմանք Աստեղա/բաշխական ք վասն պահպա/նելոյզառողջոյ/թիւն մարմ/նոյ:/ Տպագրեցեալ ի տպարանի սրբոյ Էջմի/ածնի և սրբոյնՍարգսի զօրավարին:/ Ի հայրապետութեան Տ[եառ]ն Յա/կոբայ ամենից ՀայոցԿաթողիկոսի, արդեամբք և գոյիք Սո/ղոմոնի պաշտօնատարի:/ Ի ՄԱՐԶԻԼԻԱՅ:/թուին Ք[րիստոս]ի 1675: Մարտի./

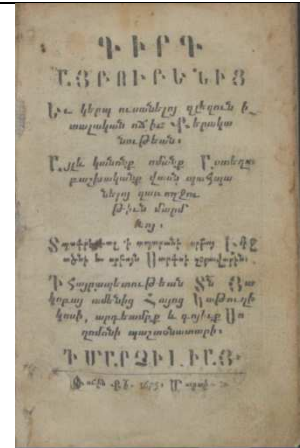
94 էջ. 17,18 և 7179 էջահամարները կրկնված են: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը՝ 9,2X6 սմ: Գլխազարդեր և վերջազարդեր: Բնագիրը 10 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաևնոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆ

Մ 253 տիտղթ. և 3031 էջերը պոկված են: ՍՂՄ: ԿԿՄ: ՓՊԱԳ: ՈՒԿՐԳ: ՄԲ: ԱԲ:ԶՄՄ:

Զ Մատ. 26, Պատմ. 131: Ղ հտ. 1, 132: Թ 157: ԳԼ 111:

ԾԱՆՈԹ.՝ Գրքում 17,18,7179 էջահամարները կրկնված են, այդ պատճառով էլ բովանդակության մեջ հիշյալ համարները նշված են երկու անգամ: Տիտղոսաթերթի լուսանկարը հանր. գրադարանին է ուղարկել Զ. Պտուկյա նը:

124-2014

6/99 ՄԱՇՏՈՑ: Մարսել, տպ. Ս. Էջմիածնի և Ս. Սարգսի, 1676, դեկտեմբերի 11:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐԳ ՍՐԲՈՅՆ /ՄԱՇՏՈՑԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ/ Արարողութիւնքի անապագորդեան եկե/ղեցեաց հայաստանեայց: Պարունակօղ եօ/թեանցգլխաւորաց խորհրդունակ սրբազնա/գործութեանց. և այլոց մասնաւորաց պաշ/տամանց հաստատեցելոց ի հնագունից հ[ա]լոցն/ սրբոց առ ի լրումն հոգեկանի նհարկաւորութեան. և մարմնականին պիտանացոյ/թեան. սահմանադրեցեալ օժան/դակութեամբ հոգոյն/ սրբոյ:/ Տպագրեցեալ ի տպարանի սրբոյ Էջմիածնի և/ սրբոյնՍարգսի զօրավարին:/ Ի հայրապետութեան Տեառն Յակոբայ ամենայն/ հայոցԿաթողիկոսի: և ի թագաւորութեանն կալլի/ացւոց, Ք[րիստո]ս սապսակի ևբարեպաշտի Լուսովի/կոսի չորեքտասան երորդի: Արդեամբք/ և գոյիք Աւետիսի ևՍողոմոնի/ պաշտօնատարի:/ Ի ՄԱՐԶԻԼԵԱՅ ՔԱՂԱՔԻ:/ Ի թոյ փրկչին. 1676.Դեկտեմբերի. 11:/ Իսկ ըստ հայոց, 1125. Դեկտեմբերի.1:/

4 չհ,304(=308) էջ: Ութաձալ, մամուլանիշերը արաբական թվանշաններով ևհայատառ: Շարվ. չափը՝ 15X9,5 սմ: Բնագիրը էջախորագրերով: 1 փորագիր պատկեր 4րդ չի էջում, վրան փորագրիչ Քր. Վան Զիխեմի անվանատառերը՝ (

39647-67

CVS):Գլխազարդեր, վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդագրեր: Բնագի րը 12 և 10կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխազ րեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Մ 1163 ձեռագրերի բաժնում պահվում է 2423 համարի տակ, վերջանում է 300էջով, 1931: ՊԹ 416 թերի: ԷՎ: ԱԳԹ: ՎՄՄ: ԵՍՀՄ: ԿՄ: ԱՄ: ՓՆՎ: ԶՄՄ: Զ Մատ. 400-402, Պատմ. 132: Ղ հտ. 1, 1783-1784: Թ 157: ԱԼ 130: ԾԱՆՈԹ.՝ Գրքում մի շարք էջահամարներ տպագրված են ետ ու առաջ կ ամ սխալ, օրինակ, 65-ի փոխարեն 56, 269ի փոխարեն 169 և այլն:	
7/105 ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ: Մարսել, տպագր. Սողոմոն Լևոնյանի, տպ. Ս. Էջմ իածնիև Ս. Սարգսի, 1677: ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐԳ /ՍԱՂՄՈ/ՍԱՅ/ԴԱԻԹԻ/ Տպեցեալ ի Տպարա/նի սրբոյ Էջմ իածնի.և /սրբոյն Սարգսի զօրա/վարի:/ Արդեամբք և ծախիւք Սօղո/մոնի քեռ ո րդոյ տեառն/Ոսկանայ արքի Եպիս/կոպոսի Երևանեցոյ/ հանգուցելոյ առ/ Ք[րիստո]ս:/ ՅամիՏ[եառ]ն: 1677: Յունվա/րի ամսոյ ի տասն և ութ :/ Ի մարսիլիայ:/ 1 չհ, 445 էջ: Ութածալ: Մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով:Շ արվ. չափը 7X4 սմ: Երկու փորագիր պատկեր տիտղթ. դարձերեսում և 422 էջ ում:Գլխազարդեր, վերջազարդեր, զարդագրեր և. լուսանցազարդեր: Բնագիր ը 8կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՀԳ հիշատակարանի լուսապատճեն: Մ 1121,1217 թերի օրինակներ, 1319 վերջանում է 444 էջով, ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԲԹ: ԶՄՄ: Զ Մատ. 606, Պատմ. 130-131:	 941-2005

8/118 ԴԱՇԱՆՑ ԹՈՒՂԹ: Հայ. և իտալ. լեզ.: Վենետիկ, տպ. Միքելանջե լոԲարբոնիի, 1683:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԹՈՒՂԹ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՄԻԱԲԱ/ՆՈՒԹԵԱՆ/ Մեծի կայսերն Կոստանդիանոսի և սրբոյն Սեդբեստրոսի Վեհագունի Փա/փին և Տրդատայ Հայոց Արք, և/ Սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսաւոր/չին Շարագրեցեալ յամի տ[եառ]ներեք/ հարիւր և տասն և վեց. եւ Տպագրե/ցեալ ի թուի փրկչին 1683. ի վէնէ/տիկք աղաքի./

LETTERADELL'AMICITIA/EDELLVNIONE/ di Costantino gran Cesare e disan/Sil uestro Sommo Pontefice, e di/ Tridade Re dell Armenia, e dis./ Gregorio I iluminatore della Na/ tione Armena Scritta nell Anno/ del Signore 316./ IN VENETIA,M.DC.LXXXIII./ Apresso Michiel Angelo Barboni./Con licenza de Superio ri./

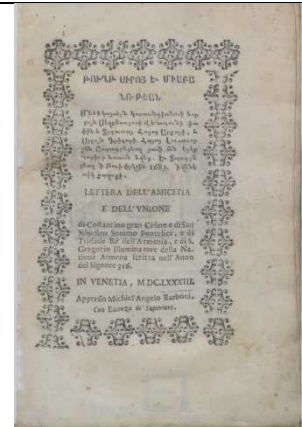
43 էջ: Քառածալ: Մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 13X9 սմ:Տի տղոսաթերթը զարդափակ, դարձերեսում Pivs.V և CLEMENS VIII-ի դիմանկարները: Գրքի մեկ էջը հայերեն է, մյուսը՝ իտալերեն: Գլխագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 8 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ ձեռագրերի ֆոնդ 2126 թերի,

2272 ճիշտ չեն տեղադրված էջերը: ՓՊԱԳ:ՄԲ:ԲԹ: ԼՄԳ:

Ա «ՀԱԲԱՄ», էջ 78-80:

132-2015

9/127 ՏՕՄԱՐ: Վենետիկ, տպ. Միքելանջելո Բարբոնիի, 1685:

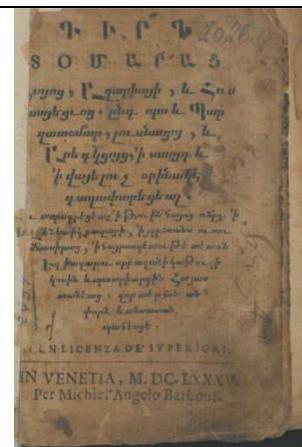
ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐԳ /ՏՕՄԱՐԱՅ/ Հայոց, Ազարիայի, և Հռո/մայեցւոց. ընդ որս և պար/զատօմար, լուսնացոյ, և/ Արեգ[ա]կ[ա]ցոյց, ի ստոյգ և ի վայելուչ օրին ակէգաղափարեցեալ./ Եւ տպագրեցեալ ի Թուփն հայոց ոճլո. ի/ Վէնետիկ քաղաքի, իյգբօսանս ուսու/մնասիրաց, ի հայրապետութ[ան] տեառն Եղիազարոսարբազանի կաթողի/կոսին և պատրիարզին Հայաս/տանեաց, զոր տէր ա[ստուա]յծան/փորձ և անսասան /պահեսցէ./ CON LICEZA DE SVPERIO/ IN VENETIA, M. DC. LXXXV. Per Michiel Angelo Barboni./

320 էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 8X5,5 սմ:Գլխագարդեր, վերջագարդեր, լուսանցագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը մոտ 10կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև 6 կետաչափի բոլորագիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

Մ 1498 տիտղթ. ընկած է, վերջից թերի,722 ձեռագրերի բաժին: ՊԹ 247, 390 թերիօրինակներ, 650: ԼՀԱԼՖ: ԵՍՀՄ: ԼՄԳ: ՎՄալ: ՀԿՄ: ԲԹ: ՁՄՄ:

ԳԼ 124: ԱԳ «Սիոն», 1967, N 7-8, էջ 335:

682-97

10/132* ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ: ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ: Չափածո: Վենետիկ, տպ. Նահապետ Գյուլնազարի և Զիակոմո Մորետտիի, 1686:

ՏԻՏՂՈՍԱԹԵՐԹՆ ԸՆԿԱԾ Է:

416(նժգ) գծափակ էջ: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ, չափը՝ 12X7 սմ:

3 փորագիր պատկեր՝ 134, 195 և 266 էջերում, վրան«GRF» տառերը (հավանաբար փորագրողի անվան ս կգրնատառերն են): Վերջին 2պատկերների դարձերեսները չտպագրված՝ վրան զարդանկար:135,195,267,334էջերի վրա տպարանատերերի անունների առաջին տառերը: Գլխազարդեր,վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդա գրեր:

Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև 8 կետաչափ իբրորագիր, նոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

ԱԿԳ առանց տիտղթ.: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԵՍՀՄ: ՕՍԱԵ: ՀԳ 4 էջ լուս.:

Ղ հտ. 2, 229: ԱԳ «Սիոն», 1967, N 7-8, էջ 340-341:

ԾԱՆՈԹ.՝ Ա. Ղազիկյանի ձեռքի տակ եղած օրինակը ևս տիտղթ. չի ունեցել:Հրատարակության տարեթվի, տպագրության վայրի և տպարանի մասի

նտեղեկությունները քաղված են գրքի հիշատակարանից, որտեղ եղած հայկականտարեթիվը՝ ՌՃԵ (=1656) չի համապատասխանում 1686 թվականին: Պատճառը,հավանաբար հայկական թվականում տեղ գտած վրիպակն է (դուրս է ընկել Լտառը):

11/144. ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ: Թարգմ.՝ Հովհաննես Կոստանդնուպոլսեցու: Հայ. և իտալ.լեզ.: Վենետիկ, տպ. Միքելանջելո Բարբոնիի, 1690:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԱԿԱՆ/ Սրբազանի Խորհրդատետրն ՀայոցՇարագրեցեալ/ ի Յոհաննիսէ վարդապետէ կոստանդինուպոլսեցոյ/ ըստ խնդրոյմերայնոց հայկազունեացն որք են ի վէ/նէտիկ Քաղաքի:/ Յամի տ[եառ]ն,1690 ի 20.Փետրվարի/LADICHIARIATONE/Della Liturgia Armena. Fatt ain Italliano/ dal /M.R.D.Giouanni Agop, Mis/sionario Apostolico. Adistan/ za delli S ignori Armeni/ abitanti inguefta/ Citta di Ve/netia./INVENETIA,M.DC. XC./ Appres so Michiel Angelo Barboni/ CON LICENZA DE SVPERIORI./

51 էջ: Քառաձալ, մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 16,3X10,6 սմ :Տիտղթ. զարդափակ: Հրատարակության վայրից առաջ՝ զարդ: 2 գլխազարդ և 2զարդագիր: Բնագիրը և տիտղթ. երկգույն՝ կարմիր և սև տառերով: Հայեր ենթնագիրը՝ 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

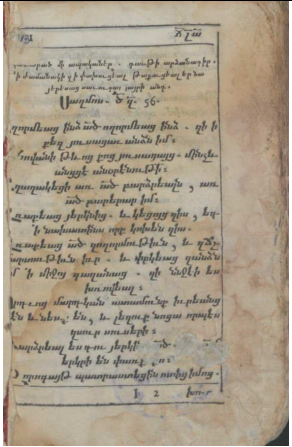
Մ 1554, 1555: ՍՂՄ: ՎՄՄ: ՓՊԱԳ: ՈՒԿՐԳ: ԶՄՄ: ԱԲ: ՊՖ:

103-2013

144-80

Զ Մատ. 279, Պատմ. 136, Ղ հտ. 1, 1162: Լ հտ. 1, 303: Թ 43: ԳԼ 124: Ե «Փ», 1881, N 4, էջ 14: ԱԼ 173:	
12/159 ""ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1695 (/): ՏԻՏՂԹ.՝ ՍԱՂՄՈՍ/Ի ԴԱԻԻԹ /Փոքր Սաղմոս որ և Սաղմոսարան կոչի Տ պա /գրեալ եղև ի գեղեցկաշեն մայրաքաղաքն) Վանատիկ ի տունն Աթոնիոս Պորթոլի Իթ/վականութեանն Հայոց մեծաց: ռճխգ:/ 368 գծափակ էջ: Էջակալումը հայկական և արաբական թվանշաններով: Մ ամուլանիշերը՝ լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 12,5X7,5 սմ: Գլխազարդեր, լուսան ցազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը բոլորագրերով: ԲԹ: ՀԳ 2 էջ լուս: ՊԱՊ սկզբից մինչև 20րդ էջը պակասում է: ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է ըստ Գ. Բամպուքճյանի տվ ածտեղեկության և Վ. Ներսեսյանի ուղարկած լուսապատճենի: Վերջինիս տիտղոսաթերթին հայոց թվականը ռճխգ (1694) է: Խիստ թերի լինելու պատճառով ազգային գրադարանի օրինակը գրանցված է եղել, որպես 1873 թվականի Սաղմոսարան, սակայն ստուգումների արդյունքում պարզվել և գրանցվել է ճիշտ տարեթիվը 1695: 131-304էջ	 2911-71
13/195. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ ԿԱՄԵՆՑԻ: ԴՈՒՌՆ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1702: ՏԻՏՂԹ.՝ ԴՈՒՌՆ/ Ողորմութեան/ Ա[ստուծոյ]/ Նուիրեցեալ/ Ամենապայծա ոի /Խօծայ Սահրատի Որդւոյ/ Պ[ա]ր[ո]ն ՄՈՒՐԱՏԻՆ/ Ի ՍտեփաննոսէՍտեփ[ա]նե[ա]յն/ Քահանայէ Կամենցոյ:/ Յամի Տ[եառ]ն 1702 և Հայոց/ ռճա.Յուլիս ի ք/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ/ Մեծաւորաց հրամանաւ./ 294 զարդափակ էջ: Վեցածալ և ութածալ հաջորդաբար, մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 9,5X5,3 սմ: Տիտղթ. զարդափակ, դարձ երեսը չտպագրված: Լուսանցանիշերով: 4 փորագիր պատկեր: Գլխազարդեր , փոքրիկ վերջազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԲԹ: ՀԼՎ: Զ Մատ. 159, Պատմ.	 204-74

14/211. ԿՈՄԻՏԱՍ ՔԷՕՍԻՒՐԾԵԱՆ: ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ: Չափածո: Կ. Պոլիս, տպ. Ս. Էջմիածնի և Ս. Սարգսի, 1704:

ՏԻՏՂԹ./ ՈՏԱՆԱԻՈՐՔ/ ԲԱՆՔ Ի ԳՈՐԾՍ ԱՌԱ/քելոց շարադրեցեալ իվեր ապատելոյ/ քահանայէ տէր Կոմիտասէ Կոստանդի/նուպօլսեցոյ ի փառսմեծ ազոյնս ա[ստուծոյ],/ և ի մխիթարութիւն մերազնեաց:/ Տպագրեցեալ ի Կոստանդինուպօլիս ներ/ տպարանում սրբոյ Էջմիածնի. և սրբոյ Սարգսիգօրատորի:/ Ի Հայրապետութեան Տ[եառ]ն Նահապետի դիտապետի,/ և Կաթողիկոսի ամ[ենայն] հայոց:/ Յամի Տ[եառ]ն ռէճդ. հոկտեմբերի, ժը:/ Համահաւանութեամբ ռմանց ա[ստուա]ծաբանից / վարդապետաց:/

196 էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ. չափը՝ 11,6X7 սմ: Տիտղթ. վրա զարդ: Լուսանցանիշերով: 1 փորագիր պատկեր տիտղթ. դարձերեսին,

1 գլխազարդ և զարդագրեր: Բնագիրը 10 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ 102,103,104: ՊԹ 787: ԳԱԹ Թ. Ազատյանի ֆոնդ 8131,8315: ԱԿԳ: ԷՎ : ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԵՍՀՄ: ՆՋԱՎ: ՓՊԱԳ: ՉՆՎԳ: ՊՍՀԵ:

Զ Մատ. 308-309: Լ հտ 2, 129: Ե «Փ», 1881, N 4, էջ 16:

139-80

15/219. ՊԱՇՏՕՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ: Լատին. թարգմ.՝ Ղուկաս Վանանդեցի ն:Ամստերդամ, տպ. Թովմաս Վանանդեցու, 1704:

ՏԻՏՂԹ.՝ ՊԱՇՏՕՆ/ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ,/ ԱՆՊԱՏՈՒՄ, ՓՐԿԱԿԱՆ,/ Եւ ահաւոր Խո/րհրդոյ/ Սուրբ Պատարագին./ կամ Արիւնեայ Ք/րիստոսի Փրկագործ/չարչարանացն, որք յանարին Խոր/հուրդ Պատարագին պատկերանան:/ Այսոր Սրբազան խորհրդոյ արարողութեանն կարճ ի կարճոյ մեկնութիւն,/ և համառօտխնդրածք: / Եօթնօրեայ ժամակարգ պաշտօն վասն ամ[ենայն] առանձին իՔրիստոս հաւատացեալ անձանց:

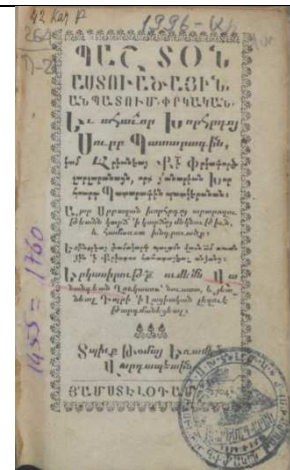
/ Երկասիրութեամբ ռմեմն Վա/նանդեան Ղուկասու՝ նուաստ, և յետ/նեալ Դպրի ի Լացիական/ լեզուէ/ թարգմանեցեալ:/ ՏպիքԹօմայ Եռամեծ/ Վարդապետին,/ ՅԱՄՍՏԵՐԴԱՄ: 1704:/

11 չհ, 37, 184 (=232) էջ: Տիտղթ. դարձերեսը չտպագրված: Ութածալ: Մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ, չափը 11X6,1 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 39 փորագիր պատկեր: 137 պատկերները գրքի սկզբում, հաջորդաբար հերթական համարներով, իսկ երկուսը՝ 88 և 100-

րդ էջերում: Գլխազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 10 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ 1455, 1611, 1607: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՆՋԱՎ: ԱՀԳ: ՓԱԿԼՎ: ԿՄ: ԶՄՄ:

142-80

Զ Մատ. 553, Պատմ. 171: Ղ հտ. 1, 1660-1661: Լ հտ.1, 440: Թ 167: ԳԼ 122: ԱԼ 151: Ե«Փ»,1881,N4, էջ 13 կրճատ նշել է Պատարագամ ատոյց: ԱՍ 116-117: Մակ. 96-97:	
16/225. ԺԱՄԱԳԻՐՔ ՍՐԲՈՒՀԻՈՅ ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ ՆԻՆ: ...ԺԱՄԱՄԱՏՈՅՑ ՅԱՂԱԳՍ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱԻՈՐՉԻՆ: ՎԵՆԵՏԱ ԻԿ. տպ.Անտոնի Բորտոլիի, 1706: Ա ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ԺԱՄԱԳԻՐՔ/ ՍՐԲՈՒՀԻՈՅ ԿՈՒՍԻՆ/ ՄԱՐԻԱՄՈՒ/ԱՍ ՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ./ Եւ Ննջեցելոց./ Եօթն Սաղմոսքն/ Ապաշխարութե[ան]Չարչա րանք/ Տ[եառ]ն մերոյ, Երգք/ Հոգևորք. և այլք/ Աղօթք:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ: 1706. Ի Տպարանի Անդօնի Պօրդօլի./ Մեծաւորաց Հրամանաւ:/ Բ ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ԺԱՄԱՄԱՏՈՅՑ /ՅԱՂԱԳՍ/ Սրբոյն ԳՐԻԳՈՐԻ/ԼՈՒՍԱ ԻՈՐՉԻՆ/ Եպիսկոպոսի./ Եւ բազմաչարչար Հայոց Նախա/հօրն, որոյզտօնա խմբութիւնն./ բնակիչք Նէապօլի քաղա/քին նառաջնում ատլոն/Հոկտեմբերի ամսոյ/ կատարեն:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ: 1706./ Ի Տպարանի Անդօնի Պօրդօլի./Մեծաւ րաց Հրամանաւ:/ 22 չհ,264,60(=346) էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը լատինատառ:Շար վ,չափը՝ 10X5 սմ: Տիտղոսաթերթերի վրա փոքրիկ զարդանկար: 10 փորագիր պատկեր: Գլխազարդեր, վերջազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 8 կետաչա փիբղորագրով, օգտագործված են նաև գլխազրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: ԱԿԳ: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԲԹ: ՊՖ: Զ Մատ. 234, 236, Պատմ. 158: Ղ հտ. 1, 855-856: Թ 44: Մակ. 110: ԾԱՆՈԹ.՝ Ա. Ղազիկյանը («Հայկ. նոր. մատ.») և Գ. Զարբհանալյանը («Հայկ.մատ.») այս ժամագրքի Ա և Բ գրքերը նկարագրել են առանձին- առանձին:Իրականում, չնայած տարբեր էջակալությանը, նրանք ունեն մի ընդհանուրհիշատակարան, և, ըստ էության, մի հրատարակություն են (տ պակից)	 10-2005, 80-2005

17/233 ԳԻՐՔ ՄՏԱԾԱԿԱՆ ԱՂՈԹԻՑ, ԲԱՆԱԼԻ ԶԵՐՄԵՌԱՆԴԱԿԵՐՏ: Թարգմ.՝ Պետրոս Թիֆլիսեցու: Մարտել, առանց տպարանի հիշատակութ., 1708:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐՔ /ՄՏԱԾԱԿԱՆ/ ԱՂՈԹԻՑ:/ ԲԱՆԱԼԻ ԶԵՐՄԵՌԱՆԴԱԿԵՐՏ. ՈՐԲԱՆԱՅ/ ԶԴՐՈՒՆՍ ՍՐՏԻՑ: ՄԵ/ՂՈՔ ՓԱԿԵՑԵԼՈՅ:/ Թարգմանեցեալ ի Լաթին և ի Տալա/կան լեզուէ ի հայ բարբառ ի Պետրոսէ/ Վարդապետէ Թիֆլիզեցոյ. ի փառս/ա[ստուծոյ] և ի յօգուտ ազգիս մերայնոյ:/ Եկեղեցւոյն մեծին հոռմայ. որ կատարի իմէջ եկեղեցւոյ. ի հայրապետութեանն հոռմայ Կլէմէնդ. տասնամէկ/երրորդի:/ Եւս[ուր]բ Էջմիածնայ Կաթողիկ[ոս]ութեան Տեառն Աղեկսանդրի ջուղայեցւոյ փո/խանորդին Լուսաւորչի:/ Ի Թվականութեան փրկչին քրիստոսի ոչը և/ հայոց ոճծէ. Սեպտեմբեր. ի:/ Ի Մարչիլիայ Քաղաքի:/

144 գծափակ էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 9,4X5,4 սմ:

2 փորագիր պատկեր՝ 4 և 70 էջերում: 2 գլխազարդ 5 Ա 71 էջերում, 1 վերջազարդ՝ 8-

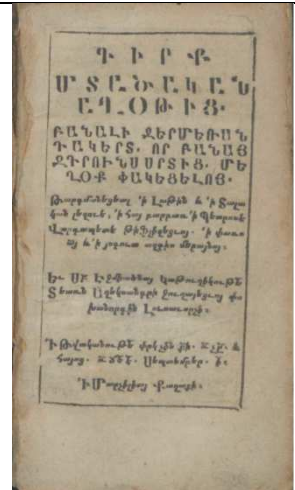
րդ էջում և զարդագրեր: Բնագիրը 8 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ 622 պակասում են սկզբի՝ 1-5 էջերը: ԳԱՀԳԳ պակասում են 11-14 էջերը: ՀԳտիտղթ. լուս., ՍՂՄ: ՎՄՄ: ԵՍՀՄ: ԱԲ: ՀԼՎ: ԶՄՄ: ՊՖ: Զ Մատ. 83-84: Ղ հտ, 1, 306-307: Թ 157:

ԾԱՆՈԹ.՝ 1708 թվականին այս գիրքը տպագրվել է երկու տարբերակով, ընդ որում, տարբերությունները աննշան են՝ մի օրինակում բացակայում է նանվանաթերթի՝ ռեկեղեցւոյն մեծին հոռմայ, որ կատարի ի մէջ եկեղեցւոյ, ի հայրապետութեան հոռմայ, Կլէմէնդ տասնամէկ/երրորդին և հիշատակարանի ժամանակի հայրապետութեան տեառն Կլէմէնդ տասնամէկ/երրորդի պապին: Եւ թագաւորին մերոյ Նիապօլտոսի՝ որ է թագաւոր Զերմանիոյ, որ թարգմանի հայերէն թէչ կամ Վիյենայօ հատվածները: Այս մասին տե՛ս Ա. Ղազիկյանի մատենագիտության մեջ (հտ. 1, էջ 306-307):

Մաշտոցի անվան մատենադարանն ունի գրքի վերոհիշյալ հատվածները պարունակող տարբերակը, որից և կատարված է նկարագրությունը:

123-2014

18/248. ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1710:

Ա ՏԻՏՂԹ.՝ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ /ՍՐԲՈՅ/ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ, Տ[եառ]ն ՄԵՐՈՅ/Յ [իսուա]ի ՔՐԻՍՏՈՍԻ:/ Տպեցեալ եղև ամի Տ[եառ]ն.

1710./ Իսկ ըստ հայոց ռճծթ.Մայիսի, Ժթ./ Ի հայրապետութե[ան], Տ[եառ]ն/ Ա ՂԷՔՍԱՆԴՐԻ./ Ամենից ՀայոցԿաթողիկոսի:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ./ Ի Տպարանի Ան տոնիոսի Պօռթօլի./ Հրամանամեծաւորաց:/

Բ ՏԻՏՂԹ.՝ Բ ԷԶԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԷՋՈՒՄ՝ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ/Պա րունակօղ զգործս առաքե/լոց և զթուղթս Պօղոսի./ և Կաթողիկեայց, և/զյայտ նութի[ւն] Յօ/հաննու:/ Տպեցեալ եղև ամի Տ[եառ]ն.

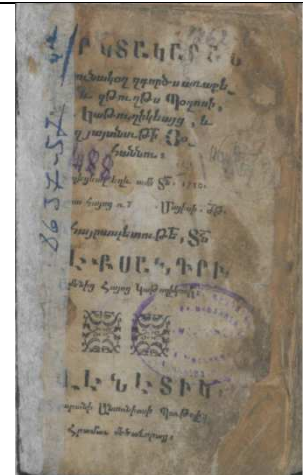
1710./ Իսկ ըստ Հայոց ռճծթ.Մայիսի, Ժթ./ Ի հայրապետութե[ան], Տ[եառ]ն/ Ա ՂԷՔՍԱՆԴՐԻ./ Ամենից ՀայոցԿաթողիկոսի:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ./ Ի Տպարանի Ան տոնիոսի Պօռթօլի:/ Հրամանամեծաւորաց:/

8 չհ,394,503(=905) էջ: Վեց և տասներկուծայ, մամուլանիշերը լատինատառ ու:Շարվ. չափը 10,2X5 սմ: Էջախորագրերով և լուսանցանիշերով: 7 փորագիր պատկեր: Գլխագարդեր, վերջագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 8, 10, 12կետաչափի բոլորագրով:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՀԳ 698,3874 միայն առաջին մասերը: Մ 1618,1683,1746 միայն առաջին մասը,1990: ՊԹ թերի օրինակ: ԷԹ: ԱԳԹ միայն առաջին մասը: ՍՂՄ: ՎՄ Մ: ՆՋԱՎ:ԵՍՀՄ: ԳՀԳ: ՊՍՀԵ: ՍՍԽԴԳ: ՎԱԼ: ԲԹ: ՈՒԱԳ: ԲՀԿ: ԱՏԽ: ՀՄ : ՍՀ:

Զ Մատ. 76, 503: Ղ հտ. 1, 275: Ե «Փ», 1881, N 4, էջ 19:

8637-57

19/256 ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԷՐԶՐՈՒՄԵՑԻ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ: ՀԱՄԱՌՕՏԱԿԱՆԻՄԱ ՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ: Չափածո: Երկու հատորով: Հտ.

1: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ.Անտոնի Բորտոլիի, 1711:

ՏԻՏՂԹ.՝ ՀԱՄԱՌՕՏԱԿԱՆ/ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ./ ՇԱՐԱԴԻԵՑԵԱԼ Ի ԽԱՉԱՏՐՈՅ/ Նուաստ Վարդապետէ Էրզրումեցոյ, ի փառս/ մեծագոյնս Ա[ստ ուծոյ],և ի պատիվ սրբոց նորին./ և յօգուտ մերազնեաց:/ ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ./ Ո Ր պարունակէի յարուեստից մինչև ի քաղաքա/կանութի[ւն] ներփակաբար:/ Տ պագրեցեալարդեամբք, և գոյիք Ամենապայծառ Զու-

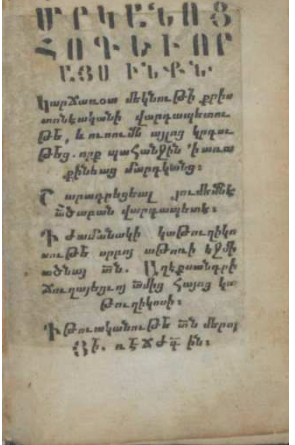
/ղայեցի Շէրիմանեանց, Բարեպաշտ, ևԱ[ստուա]ծասէր/ Խօջա Սարհատի որ դի Պարոն Գասպարին, և/ Պարոն Մուրատին,առ ի Հոգևոր շա-

/հաբերութի[ւն] մերոց հայկազուն/ Քրիստոնէից:/ ԻՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ[եառ]ն ԶՈՒՂԱՅԵՑԻ/ ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻ ԱՄԵՆԻՅ ՀԱՅՈՅ/ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ:/ Յ ամի Տ[եառ]ն 1711. ապրիլի 12. / Եւ հայոց 1160.

ՎԷՆԷՏԻԿ./ Ի Տպարանի Անտոնիոսի Պօռթօլի./ GON LICENZA DE SUPERIORI, E PRIVILEGIO./ Հրամանաւ Մեծաւորաց:/

146-80

6 չի, 751 (=757) երկայուն էջ: Տիտղթ. դարձերեսը, չտպագրված: Ութաձալ, մամուլանիշե րը լատինատառ: Շարվ. չափը 19,2X13 սմ: Տիտղթ. գծափակ, կարմիր և սև գույ նի տառերով, հրատարակչական տվյալներից հետո զարդ: Էջախորագրերով: Գլխագարդեր, վերջագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 և. 19 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 1590 առանց տիտղթ. 1629: ԳԱԹ Թ. Ազատյանի ֆոնդ 8112: ՊՀ սկզբ ից և վերջից թերի: ՍՂՄ: ՎՄՄ: ԵՍՀՄ: ՆԱԱՎ: ՓՊԱԳ: ԲԹ: ԲԱՄ: ՌԹԳ: Կ Մ: ՀԼՎ: ՊՖ: Զ Մատ. 257-258: Ղ հտ. 1. 194-195: Լ հտ. 1, 402, հտ. 2, 173- 174: Թ 44: Ե «Փ», 1881, N 4, էջ 19:	
20/278** ՄՐԿԱՆՈՑ ՀՈԳԵԻՈՐ: Առանց տպագր. վայրի և տպարանի հիշատակութ., 1713: ՏԻՏԼԹ.՝ ՄՐԿԱՆՈՑ/ ՀՈԳԵԻՈՐ/ ԱՅՍԻՆՔՆ:/ Կարճառօտ մեկնութիւն] ք րիս/տոնէականի վարդապետութեան], և ուսումն այլոց կրդութեան]ց, որք պահանջինի առա/քինեաց մարդկանց:/ Շարադրեցեալ յումեմնէ/ ա[ստուա]ծ աբանվարդապետէ:/ Ի ժամանակի կաթողիկոսութեան] սրբոյ աթոռի Էջմի/ ածնայտ[եառ]ն, Աղէքսանդրի/ ճուղայեցոյ ամ[էն]ից հայոց կաթողիկոսի:/ Ի թուականութեան] տ[եառ]ն մերոյ/ Յ[իսուս]ի. ռէճժգին:/ 120 էջ: Տասներկուձալ, մամուլանիշերի հայատառ և արաբական թվանշան ներով: Բնագիրը լուսանցանիշերով: 2 փորագիր պատկեր 2րդ և 120- րդ էջերում: Գլխագարդեր, վերջագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը բոլորագր ով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ: ՀԳ Գրքի մանրաժապավենը: ՍՂՄ: ՓՊԱԳ: ԲԹ: ՀՀԱԳ: ԱԲ: Զ Մատ. 440: Ղ հտ. 1, 2077: ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է Զ. Պտուկյանի ուղարկածմ անրաժապավենից:	 122-2014
21/300. ՀՄԱՅԻԼ: Առանց տպագրութ. վայրի և տպարանի հիշատակութ., 1717: ՍԿԻԶԲ՝ ԳԼԽԱԳԱՐԴ ՌԻ ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՆԿԱՐԸ: Երկարութ.՝ 8 մետր 30 սմ, լայնութ. 9 սմ: Զարդաեզր: Տպագրադաշտի լայնքը՝ 7սմ: Բաղկացած է շուրջ 44 սմ երկ արություն ունեցող միմյանց սոսնձված թերթերից: 30 փորագիր պատկեր բաց	

ատրություններով: Քրիստոսի խաչելության պատկերի վրա փորագրողի՝ Գրիգոր Մարգվանեցու անվանատառերը «ԳՐ»: Գլխազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիրն գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ հմայիլ 38, թերի օրինակներ՝ 6, 7, 30, 40, 41, 43:

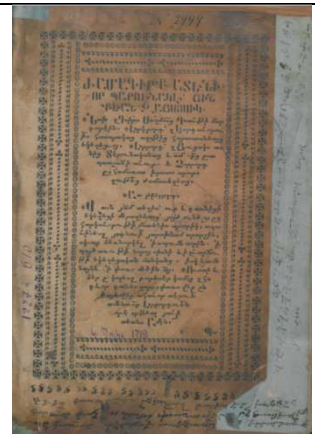
1214-2005

22/310

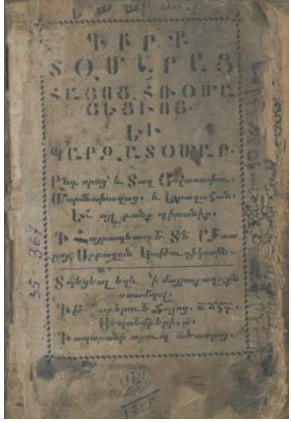
ԺԱՄԱԳԻՐՔ: Կ. Պոլիս, տպ. Աստվածատուր Կոստանդնուպոլսեցու, 1719:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԺԱՄԱԳԻՐՔ ԱՏԵՆԻ./ ՈՐ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ ՅԻՆ/ՔԵԱՆ ՀԱՅՍՈՍ ԻԿ:/Նախ զԳիրս Աաղմոս[ա]ց Դաթի մար/գարեին: Երկրորդ՝ զԿարգաւորու-/ [թ]ի[ն]սիսասարակաց աղօթից հայաստանեայց/ եկեղեցւոյ:/ Երրորդ զՏուցա կս տօ/նիցՏէրունականաց և ամ[ենայն] ս[ր]բ[ո]ց ըստ/ պատշաճի աւուր: և Չորրորդ/ըզհամառօտ խրատս արարո/ղութե[ան]ց ժամատեղեաց:/ Առ ընթերցողսդ:/ Վասնյամ[ենայն] տեղիս՝ ուր և գտանիցի/ եկեղեցի մերազնեայց՝ յոյժ ունելոյ ըզ/հարկաւոր/ութի[ն] մատենիս այսորիկ, ապա/ւինեալ յօգնու[թ]ի[ն] յարախնամարարչին, սկսաք ձեռնարկել ի տպումն սորին. ի պայծառութի[ն] նորոյ սիօնի և իզարճու/թի[ն] եկեղեցական մանկանց. իսկ և ամե/նայնն ի փառս մեծինա[ստուծոյ]: Ուստի և/ ձեր ընկալեալ բարեսէր կամօք զիո/գևոր գանձս զայս, փառսվեր ըն/ծայեսցիք ահաւոր տէրու[թ]ե[ան]/ ամենաս[ուրբ] Երրորդ ու[թ]ե[ան]ն, որ էօրինեալ յաւի/տեանս Ամէն:/

576 երկայուն, զարդափակ էջ, 287 և 333 էջերը չտպագրված: Քառաձալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը շրջանակով 19,6X14,3 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: Բնագիրը հայկական երաժշտական խազերով և կուսանցանիշերով: 9 փորագիր պատկեր՝ մակագրություններով, պատկերներից միքանիսի վրա փորագրողի (Գրիգոր Մարգվանեցու) անվան

145-80

սկզբնատառերը (Գր):Գլխազարդեր, վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 10կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 1228 պակասում են՝ 143-144 էջերը, 1227, ՍՇԶԳ: ՍՂՄ: ՓՊԱԳ: ԳՀԳ: Զ Մատ. 220-221: Ղ հտ. 1, 815816: Թ 57: ԳԼ 132: ԾԱՆՈԹ.՝ Գրքում 472- րդ էջից հետո դրված է 573 էջահամարը, որի հետևանքով էլ գրքի էջերի քանակի վերջին թվանշանը մեծացել է 100- ով, սխալ է համարակալված նաև 344րդ էջից հետո (353):	
23/353 ՀՄԱՅԻԼ: Առանց տպագրութ. վայրի և տպարանի հիշատակութ., 1725: ՍԿԻԶԲ՝ ԳԼԽԱԶԱՐԴ ԵՎ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՆԿԱՐԸ: Երկարութ.՝ 7 մետր. 25 սմ, լայնութ.՝ 9,5 սմ: Զարդեզր: Տպադաշտի լայնութ.՝ 7,5սմ. բաղկացած է շուրջ 43 սմ երկարություն ունեցող միմյանց սոսնձված թերթերից:29 փորագիր պատկեր, մի քանիսի վրա փորագրիչի՝ Գրիգոր Մարգվանեցու անվանատառերը (Գր): Գլխազարդեր և զարդագրեր: Բնագրոր 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ հմայիլ 37: ՆՁԱՎ: ԳԲ:	 5493-56, 5492-56 947-76
24/348 ՏՕՄԱՐ: Կ. Պոլիս, տպ. Աստվածատուր Կոստանդնուպոլսեցու, 1725-1726: ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐՔ/ ՏՕՄԱՐԱՅ/ ՀԱՅՈՅ/ ՀՈՕՄԱ/ՅԵՑԻՈՅ:/ ԵԻ/ ՊԱՐԶԱՏՕ ՄԱՐ:/Ընդ որոց՝ և Տաղ Յովասափու: / Մարմնախաղաց: և Երազահան:/ Եւ այլ բանքախտանիք:/ Ի Հայրապետութեան Տեառն Ա[ստուա]ծատ/րոյ սրբազան Կաթողիկոսին/ Տպեցեալ եղև ի մայրաքաղաքն/ ստամպոյ:/ Ի թուաբերութեան ի հայոց. ռճհդ:/ Սեպտեմբերի, ա:/ ի տապարանի տրուա ա[ստուա]ծատրոյ:/ 304 գծափակ էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 12,3X7,4 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 1փորագիր պատկեր 120րդ էջում երկտող մակագրությամբ: Գլխազարդեր, վերջազարդեր և լուսանցազարդեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 34, 35: ՍՇԶԳ թերի: ՍՂՄ: ԵՍՀՄ: Զ Մատ. 678: Թ 57:	 136-80

25/ 356 * ՀՄԱՅԻԼ: 1726:

ՍԿԻՋԲ՝ ՆԿԱՐԱԳՐՎԱԾ ՕՐԻՆԱԿԸ ՍԿՋԲԻՑ ԹԵՐԻ Է:

Երկարութ.՝ 3 մետր 60 սմ(“) լայնութ,՝ 9 սմ: Ջարդեգր: Տպագրադաշտի լայ նքը՝ 7,5սմ. Բաղկացած է շուրջ 44 սմ երկարություն ունեցող միմյանց սոսնձված թերթերից:15(“) փորագիր պատկեր, զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բողոքագրով,օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր:

Մ հմայիլ 23, 25, 31 թերի օրինակներ:

ԾԱՆՈԹ.՝ Հմայիլի եզրագարդը ծաղիկներ են:

169-2016

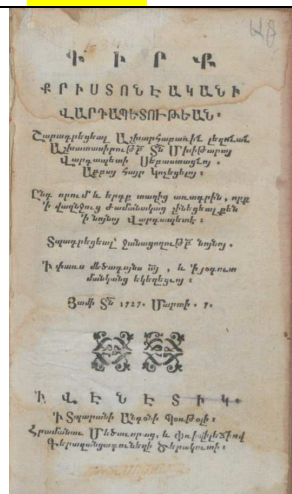
26/359 ՄԽԻԹԱՐ ՍԵՐԱՍՏԱՑԻ: ԳԻՐՔ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆԻՎԱՐԴԱՊԵՏ ՈՒԹԵԱՆ:Ձ ՏԱՂԱՐԱՆ: Աշխարհաբար: Վենետիկ, տպ. ԱնտոնիԲորտոլիի, 1727:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐՔ/ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆԻ/ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ:/ ՇարադրեցեալԱշխարհաբառիւ լեզուա/ Աշխատասիրութեամբ Տեառն Միփարայ/Վարդապետի Սեբաստացոյ./ Աբբայ հայր կոչեցելոյ:/ Ընդ որում և երգք տաղի ցառադրին, որք/ ի վաղնջուց ժամանակաց շինեցեալք են/ ի նոյնոյ Վարդապետէ:/Տպագրեցեալ՝ ջանացողութեամբ նոյնոյ./ Ի փառս մեծագոյնս ա[ստուծոյ] յ, և իյօգուտ/ մանկանց եկեղեցոյ:/ Յամի Տեառն ի 1727. Մարտի.7./ Ի ՎԷՆԷՏ ԻԿ:/ ԻՏպարանի Անդօնի Պօռթօյի:/ Հրամանաւ Մեծաւորաց, և Փռիվիլենճիով/ Գերազանցագունեզի Ծերակուտի:/

132 էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 11,5X6 սմ:Տիտղթ. դարձերեսը չտպագրված: 2 փորագիր պատկեր, գլխագարդեր, փոքրիկվերջագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 8 կետաչափի բողոքագրով, օգտագործվածեն նաև գլխագրեր:

ՍՂՄ: ՎՄՄ: ՆՋԱՎ: ՇԱ:

Զ Մատ. 715-716, 660: Ղ հտ. 1, 2006-2007: Լ հտ. 2, 161: Թ 44: Ե «Փ», 1881, N 4, էջ 19:

758-2003

27/393 ՀՄԱՅԻԼ: Առանց տպագրութ. վայրի և տպարանի հիշատակութ.,

1731:

ՍԿԻԶԲ. ՆԿԱՐ՝ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԳՄԲԵԹ, ԱՊԱ ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ:

Երկարութ. 6 մետր 35 սմ, լայնութ.՝ 9 սմ: Զարդանքը: Տպագրադաշտի լայն թը՝ 7,5սմ: Բաղկացած է շուրջ 44 սմ երկարություն ունեցող միմյանց սոսնձված թերթերից: 22 փորագիր պատկեր, նկարներից մեկի վրա փորագրողի՝ Քրիստոֆել վան Զիխեմիանվանատառերը (CVS), բացատրությունները հայերեն և լատիներեն լեզվով: Գլխագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև 8 կետաչափի բոլորագիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

Մ հմայիլ 14, 29, 46: ՄՂՄ: ԷՎ:

1971-2008

28/396 ՄԽԻԹԱՐ ՍԵՐԱՍՏԱՑԻ: ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ:-

ՏԱՂԱՐԱՆ: Առաջին մասն աշխարհաբար: Վենետիկ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1732:

ՏԻՏՂԹ:՝ ԳԻՐՔ/ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆԻ/ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ./ Շարադրեցեալ Աշխարհաբառի/ լեզուաւ Աշխատասիրութեամբ Տ[եառ]ն / Մխիթարայ Վարդապետի/ Սերաստացոյ. Աբբայ/ հայր Կոչեցելոյ:/ Ընդ որում և երգք տաղիցառադրին, որք/ ի վաղնջուց ժամանակաց շարադրեցեալք/ են ի նոյնոյ Վարդապետէ:/ Տպագրեցեալ՝ ջանացողութեամբ նոյնոյ./ Ի փառս մեծագոյնս Ա[ստուծոյ], և ի յօ/գուտ մանկանց եկեղեցոյ:/ Եւ այս է երկրորդ տպագրութիւն]: /Յամի Տ[եառ]ն 1732. Յունվարի 15./ Ի Հայրապետութեան Տ[եառ]ն Աբրահամու/Հայոց Կաթողիկոսի:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ:/ Ի տպարանի Անդօնի Պօռթոլի:/ Հր

757-2003

ամանաւմեծաւորաց:/

120,203(=323) էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը հայատառ և լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 12X6 սմ:

8 փորագիր պատկեր: Գլխազարդեր, վերջազարդեր, զարդագրեր: Բնագիրը 10 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիրն գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՓՆՎ: ԵՍՀՄ: ՄՔԳ: ԲԹ: ԳՎԿ: ՇՊ: ՈՒԱԳ: ՊԱՊ: ՀԳ տիտ ղթ. լուս.:

Զ Մատ. 660-661, 716: Ղ հտ. 1, 2007: Թ 44: Մակ. 117:

763-2003

29/437 ՄԽԻԹԱՐ ՍԵՐԱՍԱՏԻ: ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ/ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1737:

ՏԻՏՂԹ.՝ ՔՐԻՍ/ՏՈՆԷԱԿԱՆ/ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ/ Որ ի գործ ածի ի մեկնելն/ զպատկերս ի Ժամա/նակի խաղալոյ:/ Յամի Տ[ետա]ն 1737/ Ի ՎԵՆԷՏԻԿ/ Ի տպարանի Անտոնի Պորթոլի:/

100 զարդափակ էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ և լատինատառ: Տիտղթ. զարդափակ, դարձերեսին 1 փորագիր պատկեր: 46 բոլորակ պատկերներ: Էջախորագրերով: Գլխազարդեր և վերջազարդեր: Բնագիրը՝ 8 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՍՂՄ: ՎՄՄ: ՓՆՎ: ՀԼՎ: ՊԱՊ: ԲԹ: ԶՄՄ.

Զ Մատ. 716, Ղ հտ. 1, 2007: Լ հտ. 2, 190-191: Թ 44: Մակ. 118-119:

781-2007

30/ 448 ՏՕՄԱՐ: Կ. Պոլիս, տպ. Աբրահամ Թրակացու, 1738:

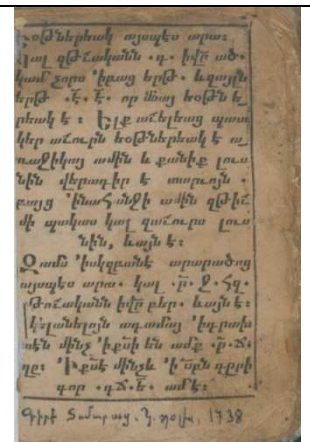
ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐՔ ՏՕՄԱՐԱՅ/ Հայոց և Հոմայեցոց/ ընդ որս և պարզատո մար/ կղանացոյց և այլ բանք/ յոյժ պիտանիք. ընդ/ որս և Կաղանդացոյց./ Եւ հարցմունքսրբոյն/ Գրիգորի մերոյ Լուսա/ւորչին. Եւ տեսիլ ս[ուր]բ, Ա[ստուա] ծածնայ. զորեսես ի/ լեառն ձիթենեաց. Եւ/ հարցմունք ս[ուր]բոյն Բար/սեղի Կես արացոյ:/ Ի թուինհայոց ռճճէ:/

16 չի: 17-

445,1 չի գծափակ էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ. չափը՝ 22X15,8 սմ: Տիտղթ. զարդափակ, դարձերեսին աղյուսակ: 1 գլխազարդ՝ 3-

րդ չի էջում, 1 վերջազարդ 239րդ էջում, զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

1538-83

Մ 24,1643, թերի օրինակներ: ԱԿԳ: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՎՏ թերի: ՇՊ թերի: Ա ՏԳ: ԱՏԽ: Շ «ԲՄ», N 5, էջ 514-515: ԾԱՆՈԹ.՝ Գրքում 303 էջահամարը կրկնված է: Առաջին 303-րդ էջի կեսը բնագիր է, կեսը՝ գրքի ցանկը: Երկրորդ 303-րդ էջում նույնությամբ թողնված է առաջինի բնագիրը, բայց «Ցանկ»-ի փոխարեն սկսված է մի այլ բնագիր՝ «Իգնատիոսի արարեալ մարմնախաղաց փորձի»-ը: Գրքում տպագրության վայրը նշված չէ (տե՛ս N 447 նկարագրության ծանոթագրությունը):	
31/ 465 ԺԱՄԱԳԻՐՔ: Վենետիկ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1742: ՏԻՏՂԹ.՝ ԿԱՐԳԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ/ Հասարակ[ա]յց աղօթից/ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ/ Արարեալ սրբոյն Սահա/կայ Հայրապետին և Մես/-րօսայ վ[ա]րդ[ա]յաւտին, Գիւ/տայ և. Յօհաննու մանդա/կունւոյ:/ Տպե[ա]լ Յամի Տ[եառ]ն. 1742/ Իսկ ի թվ[ի]ն Հայոց. ռճղա/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ:/ Ի տպարանի Ան-/տօնի պօռթօյի:/ 391,33(=424) գծափակ էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը հայատառ և լատինատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 9,8X5,2 սմ: Էջախորագրերով և լուսանցագրերով: 7 փորագիր պատկեր: Գլխագարդեր, վերջագարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 8 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր, գլխագրեր և 10 կետաչափի բոլորագիր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: ՍՂՄ: ՎՄՄ: ԵՍՀՄ: ՆՅՀԳ: ՊՖ: ՀԳ տիտղթ. լուս.: 2 Մատ. 231-232: Ղ հտ. 1, 845-846: ԾԱՆՈԹ.՝ ըստ Հ. Ներսես Տեր Ներսեսյանի տված տեղեկության, գիրքը ըՄխիթար Սեբաստացու հրատարակությունն է:	 29584-63, 1438-70
32/ 480 ** ԵՐԿԻՐ ԱԻԵՏԵԱՅ: Քարտեզ: Վենետիկ, 1746: ԱՆՎԱՆԱՑՈՒՅՑ՝ ԵՐԿԻՐ ԱԻԵՏԵԱՅ/ Որ և ասի երկիր քանանացոց. և երկիր ի[սրայ]ելի. բաժանեալ երկոտասան վիճակս ըս[տ] թուոյ/ երկոտասան ցեղիցորդոցն ի [սրայ] էլի:/ Առ նմին եղաւ ի փոքրիկ դիրս և երկիրն Եգրպտո-սի և Ապառաժն արաբիա. ուր եղև չու, և/ խբ բանակետող որդւոցն ի[սրայ]ելի./ Փորագրեալամի տ[եառ]ն, 1746./ Չափը՝ 37,9X48 սմ: Անվանացույցը գտնվում է քարտեզի ձախ կողմի վերև իսկյունում, զարդաշրջանակի մեջ: Ներքևի աջ անկյունում՝ «Աստիճանքմղոնաչափութեան» (Մասշտաբ): Քարտեզից աջ և ձախ՝ կենդանիների, մարդկանց, նավերի և հողմացույցի պատկերներ, զանազան պայմանական նշաններ: Ձախից անվանացույցի տակ՝ Եգիպտոսի և Արաբիայի փոքր քարտեզ (12X16 սմ): ՎՄՄ: ՄԲ: ՀԳ լուս.: ՍՂՄ: ԲԹ:	 56-2013,-Սերեբ. 76-2013,-կերպարվեստ 115-2014-կերպարվեստ

Ղ հտ. 1, 173: Հ Ստեփ. էջ 43: ԲՍարգ. «Էջմ», էջ 18: ՀՊետ. էջ 30: ՍՃ «Ք» էջ 12-15: ԾԱՆՈԹ.՝ Քարտեզը զետեղված է Մխիթար Սեբաստացու ԾԲառգիրքի այլազան լեզուի Ծ (Վենետիկ, 1769, հտ. 2) աշխատության մեջ: Հնարավոր չեղավ պարզել, թե քարտեզը նախքան Սեբաստացու գրքի տպագրվելը առանձին լույս տեսել է, թե՛ ոչ: Ըստ Ա. Ղազիկյանի («Հայկ. նոր մատ.») քարտեզը փորագրել է հ. Իզնատիոս Խաչատուրյանը:	
33/484 ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ: ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ: ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍ: ՏԱՂԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ: Կ. Պոլիս, տպ. Չնչին Հովհաննեսի, 1746: Ա ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ Տ[եառ]ն/ ՆԵՐՍԷՍԻ/ Հայոց կաթուղիկոսի ասացե[ա]լ/ բանմխիթար/րուբե[ան], տանս/ հայոց վ[ա]ս[ն] ման/կանցն որ օրի/նեն գլ[խոս] լ[յ]ս, միշտ/յանուն ն[ո]ր[այ] ցնծութ[եամ]բ:/ Բ ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ՏԱՂԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ Գրիգորի Մագիստրոսի/ Ճշմարիտ կուղղափառ Վարդապետի:/ Ի Յամի Տ[եառ]ն/ 1746./ և ի թուականութե[ան]ս/ Հայոցոճղե./ Յամսեանն Դեկտեմբերի:/ Ի տպարանի չնչին/ յովհաննեսի:/ 380,104(=484) զարդափակ էջ: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 12,5X7,8 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: Լուսանցանիշերով: 5 փորագիր պատկեր: Գլխազարդեր, վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 51,81,82,87,141: ԳԱԹ Թ. Ազատյանի ֆոնդ 8200: ՊԱ: ՎՄՄ: ՍՂՄ: Ե ՍՀՄ: ՇԱ: ՏԿ: ՊՔԳ: ՀԲՍ: Զ Մատ. 461-462, 143-144: Ղ հտ. 1, 468-469, հտ. 2, 230-231: Թ 61: Դ «Էջմ.», 1963, N 3, էջ 37: ԱՏԳ: ԾԱՆՈԹ.՝ Այս գրքի երկրորդ մասի (Գրիգոր Մագիստրոս, «Տաղասացութիւն») նկարագրության մեջ Ա. Ղազիկյանը («Հայկ. նոր մատ.» էջ 469) տալիս է հետևյալ ծանոթագրությունը. «Նույն 1746 տարին՝ ուրիշ օրինակ մը նալ կա նույնատիպ կարծուած, բայց տարբեր՝ մանաւանդ դեպ ի վերջերը: Մեր վերև դրած օրինակին մեջ Շնորհալվո առ Ապիրատ եղբօրդին գրած ոտանավոր նամակը կա, մինչդեռ երկրորդ օրինակին մեջ կը պակսի, մինչև նախընթացը 380 էջով կավարտի, երկրորդը՝ 376, այսինքն պակաս 4 էջ, որ է առ Ապիրատ նամակը: Ուրիշ կետ մընալ դիտել կու տամ դարձեալ, որ երկրորդ օրինակ համարածիս մեջ Տաղասացութեան 97 էջեն սկսեալ թե՛ գրերը, թե՛ թուղթը, և թե՛ զարդերը կը փոխվին»: Այս տարբերակից կա Վենետիկի Մխիթարյան Մատենադարանում:	 141-80

34/501 ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ: (Կիսագնդեր:) Քարտեզ: Վենետիկ, 1749:

ԱՆՎԱՆԱՑՈՒՅՑ՝ ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ:

Չափը՝ 23,5X39 սմ: Անվանացույցը գտնվում է կիսագնդերի վերնումժապավենաձև շրջանակի մեջ: Յուրաքանչյուր կիսագնդի տրամագիծը 20 սմ: Քարտեզի վրա պայմանական նշաններ՝ նավ, ձուկ, սուր, քամու ուղղությունը ցույց տվող կողմնացույցներ:

ՄԲ: ՓՆՎ: ՍՂՄ: ՀԳ լուս.:

ԾԱՆՈԹ.՝ Քարտեզը զետեղված է Մխիթար Սեբաստացու «Բառգիրք հայկազեան լեզուի» (Վենետիկ 1749, հտ. Ա) աշխատության 258-259 էջերի միջև: Հնարավոր է, որ պարզել, թե քարտեզը նախքան Սեբաստացու գրքի տպագրվելը առանձին լույս տեսել է, թե՛ ոչ: Հետագայում այն զետեղվել է նաև Ստեփանոս Ազունցի «Հասարակախօսութիւն աշխարհագրութեան» (1817) գրքում: Ըստ Ս. Ճեմճեմյանի այն փորագրել է հ. Իգնատիոս Խաչատուրյանը 1747-ին (ՍՃ «Ք» էջ 12-15:)

147-2015-
կերպարվեստ

35/526 ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԸՍՏ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱՅ: Քարտեզ: Վենետիկ, 1751:

ԱՆՎԱՆԱՑՈՒՅՑ՝ Աշխարհացոյց/ Հայաստան/եայց/ ըստ հին եւ նոր աշխարհագրաց:/ Փորագրեալ ի Վենետիկ./ յամի տեառն 1751./ ի թուին հայոց. ում:/

Չափը՝ 37,5X51 սմ: Անվանացույցը գտնվում է քարտեզի ներքևի ձախ անկյունում զարդաշրջանակի մեջ, մեջտեղը՝ □Աստիճանք մղոնաչափութեան□ (մասշտաբ) նույնպես զարդաշրջանակի մեջ: Քարտեզի վրա կան նաև պայմանական նշաններ՝ հրաբուխ, սարեր ևն:

ՎՄՄ: ՄԲ: ՍՂՄ: ԿՄ: ԲԹ: ՀԳ լուս.:

Զ Մատ.41: Ղ. հտ.1,173: ՀՍտեփ. էջ 43: ԲՍարգ. «Էջմ.» էջ 18: ՀՊետ. էջ 30, ՍՃ «Ք» էջ 15-19:

ԾԱՆՈԹ.՝ Քարտեզը զետեղված է Մխիթար Սեբաստացու «Բառգիրքի հայկազեան լեզուի» (Վենետիկ, 1769, հտ. 2) գրքի բ էջակալության 232 - 233 էջերի միջև իբրև ներդիր: Գ. Զարբհանյանը և Ա. Ղազիկյանը այս քարտեզը անվանել են «Հայաստանեայց փոքր», իսկ Հ. Ստեփանյանը՝ «Հայաստան աշխարհի» փոքրադիր: Ըստ հ. Ս. Ճեմճեմյանի փորագրիչը Զուզեպպե Ցուկկին է:

24702-61
87-2013-կերպարվեստ
88-2013- կերպարվեստ
116-2014-կերպարվեստ
117-2014-կերպարվեստ

36/ 523 ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ. Անտոնի Բորտոլիի, 1751:

ՏԻՏՂԹ.՝ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ/ Պարունակող զգործս Առաքելոց:/ զԹուղթս Պողոսի:զԹուղթս/ Կաթուղիկեաց: և զՅայտ/նութի[ւն]ն Յօհաննու:/ Տպագրեցեալաշխատասիրութեամբ Սարգ/սի Արքեպիսկոպոսի Կոստանդ/նուպօլսեցոյ:/ Ի Հայրապետութեան Հայոց ի ս[ուր]բ/ Էջմիածին: Տ[եառ]ն Ղազարու Կաթուղիկոսի:/Յամի Տ[եառ]ն.1751: Եւ Հայոց. ոմ:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ/ Ի Տպարան ի Անտօնի Պօթթօլի:/Հրամանաւ Մեծաւորաց:/

526 էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը հայատառ և լատինատառ: Շարվ. չափը՝11,5X7 սմ: Տիտղթ. զարդափակ, դարձերեսին զարդանկար: Լուսանցանիշերով և էջախորագրերով: Գլխազարդեր, վերջազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը ճկետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտրգիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՆՋԱՎ:

185-2006

37/552 ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ:ՄԻԻԹԱՐ ՍԵԲԱՍՏԱՅԻ: ՏՕՄԱՐ: ՎԵՆԵՏԻԿ, տպ.Անտոնի Բորտոլիի, 1755:

Ա ԳՐԹԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ՍԱՂՄՈՍ/ԴԱԻԹԻ/ որ և կոչի/ ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ:/ Տպագրեալ ի Վե/նետիկ:/ Յամի Տ[եառ]ն.

1755./ Ի Տպարանի Անտոնի/ Պօթթօլի:/ Հրամանաւ Մեծաւորաց/

Բ ԳՐԹԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ՏՕՄԱՐ ԿԱՐՃԱՌՕՏ/ Այսինքն,/ Համառօտութի[ւն] հնոյ Տօմարին Հոռ/մայեցոց, որով հասարակա-/բար վարի ազգս Հայոց:/ Շարակարգեալիւրին ոճիւ ի յօգուտ պարզամտաց:/ Ի Մխիթարայ վարդապետե/ սեբաստացոյ Աբբայ/ Հայր կոչեցելոյ:/ Յամի Տ[եառ]ն 1755:

/Տպագրեալ ի Վե/նետիկ:/ Ի տպարանի Անտոնի Պօթթօլի./ Հրամանաւ մեծաւորաց:/

384,40(=424) էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ և լատինատառ: Շա

101-2013

րվ.չափը՝ 11,5X6 սմ: Ա տիտղթ. զարդափակ: Ա էջակալության 2րդ և 3-րդ էջերըչտպագրված: 9 փորագիր պատկեր, գլխազարդեր, վերջազարդեր, և ուսանցազարդերև զարդագրեր: Բնագիրը 10 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նանոտորգիր և գլխագրեր:

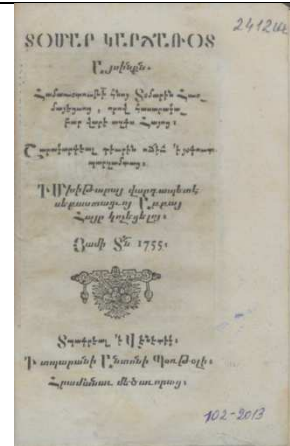
ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԲԱՄ: ՌԹԳ: ԱԲ: ԿՄ: ՊՖ: ՀԳ 6 էջ լուս.:

Զ Մատ. 602, 678-679: Ղ հտ. 2, 2011:

ԾԱՆՈԹ.՝ Մխիթար Սեբաստացու «Տօմար կարճառոտը» առաջին անգամտպագրվել է 1733-

ին և այնուհետև մի քանի անգամ վերահրատարակվել: Այն կիցէ Սաղմոսն երի Վենետիկյան մի շարք հրատարակությունների:

102-2013

38/612 ԺԱՄԱԳԻՐՔ: Կ. Պոլիս, տպ. Հովհաննես Աստվածատրյանի, 1768:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԺԱՄԱԳԻՐՔ/ ՀԱՅՈՑ:/ Յորում Պարունակին Կարգաւորութիւն]քԱղօթից Հասարակաց՝ ըստ/ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ:/ Տպագրեցեալ ի Հայր[ա]լ[ե]տ[ո]ւ[թ]ե[ան] ս[ր]բ[ո]ւ] էջմիածնի՝ Տ[եառ]ն Սիմէօնի ամ[ենայն] Հայոց Կ[ա]թ[ո]լիկ[ո]սի:/ Եւ ի Պ[ա]տր[ի]արք[ո]ւ[թ]ե[ան] ս[ր]բ[ո]ւ] Եթովպ աթոռոցն/Ե լրուսաղ]էմի և Կոստանդինուպօլսոյ/ Տ[եառ]ն Կար[ա]լ[ե]տի և Տ[եառ]ն Գրիգորի/Ա[ստուա]ծաբան Վ[ա]րդ[ա]լ[ա]կեաց: / Ե թիւն՝ ոմժէ: Յունվ ժ:/ ի ՏպարանիԱ[ստուա]ծատուրի:/

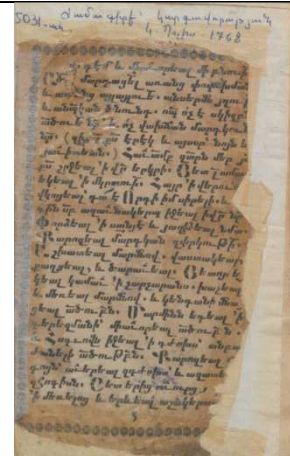
601,7 չի (=608) զարդափակ էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ.չափը՝ 12,8X8 սմ: Տիտղթ. զարդափակ, հրատ. վայրից առաջ զարդ:Լուսան ցանիշերով:

9 փորագիր պատկեր: Գլխազարդեր, լուսանցազարդեր ևզարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաևգլխագրեր և նոտրգիր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

ՎԳԱՊԻԳ 3965: ՎՄՄ: ՍՂՄ:

Զ Մատ. 229: Ղ հտ. 1, 836: Թ 61:

2913-71

39/764 ՍԿԶԲՈՒՆՔ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՌԻՍՄԱՆՑ: Թարգմ.՝ Աննա Դիլանչյանի: Պետերբուրգ. տպ. Գրիգոր Խալդարյանցի, 1785:

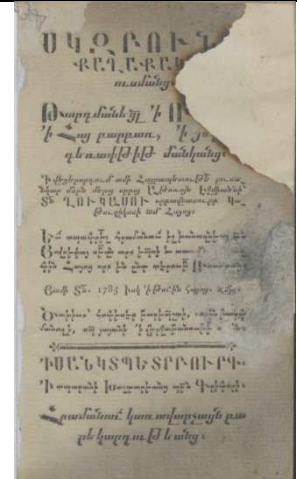
ՏԻՏՂԹ.՝ ՍԿԶԲՈՒՆՔ/ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ/ ուսմանց:/ Թարգմանեց[եա]լ ի Ռուստաց՝ ի Հայ բարբառ, ի յօգուտ/ դեռափթիթ մանկանց:/ Ի վեցերորդում ամի Հայրապետութեան լուսա/նկար մօրն մերոյ սրբոյ Աթոռոյն էջմիածնի՝ Տ[եառ]ն ՂՈՒԿԱՍՈՒ սրբազնասուրբ Կաթողիկոսի ամ[ենայն] Հայոց:/ Եւ տպագրե[ա]լ ի հրամանաւ իշխանազնեայ տ[եառ]ն/ Յովսեփայ ս[ր]բ[ա]զ[ա]ն արքեպ[ի]սկոպոսի և առաջնորդի ազգին Հայոց որք են ընդ տերութեամբ Ռուստաց:/ Յամի Տ[եառ]ն. 1785 իսկ ի թուին հայոց ոմ[ի]լ: Ծախիք՝ հոգեսէր բարեպ[ա]շտի, սորին թարգմանողի, ո[ր]պ[ե]ս յայտնի ի վերջաբանութեան սորին:/ Ի ՍԱՆԿՏ ՊԵՏՐՐՈՒՐԳ:/ Ի տպարանի Խալդարեանց պ[ա]ր[ո]ն Գրիգորի: / Հրամանաւ կառավարչացն բա/րեկարգութեանց:/

43 էջ: Տիտղթ. դարձերեսը չտպագրված: Քառաձալ, մամուլանիշերը հայատառ և արաբական թվանշաններով: Շարվ. չափը՝ 11,3X6,5 սմ: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև նոտագիր և գլխագրեր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՌԻՆԻ:

ՊԱ: ՌԻԱԳ:

Զ Մատ. 621: Թ 178:

759-2003

40/772 ԱՓՐԻԿԷ: (Քարտեզ): Փորագր. հ. Եղիա Էնտազյան, Վենետիկ, 1786:**

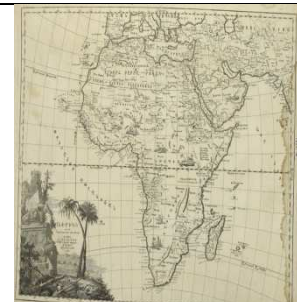
ԱՆՎԱՆԱՑՈՒՅՑ՝ ԱՓՐԻԿԷ/ ըստ նոր/ Աշխարհագրական զննութեանց/ Փորագրեալ/ ի ՎԷՆԷՏԻԿ/ Ի Վանս սրբոյն ղազարու/ ի թուիս մերում/ Ռ. Մ. Լ. Ե.:/

1786/Չափը՝ 79X57 սմ: Անվանացույցը գտնվում է քարտեզի ներքևի ծախ անկյունում զարդանկարի մեջ:

ԶԽ: ՆՁԱՎ: ՍՂՄ: ԱՆ: ՄԲ:ԲԹ: ՀԳ լուս.:

Զ Մատ. 41: Ղ հտ. 1. 173: Հ Ստեփ. էջ 44: Բ Սարգ. էջ 18: Հ Պետ. էջ 30: ՍՃ «Բ», էջ 31-34:

ԾԱՆՈԹ.՝ Ըստ Ա. Ղազիկյանի («Հայկ. նոր մատ.») քարտեզի փորագրի չը Եղիա Էնտազյանն է: Նկարագրությունը կատարված է ըստ լուսապատճենի, որն ուղարկել են Զ. Պտուկյանը և Ա. Նալբանդյանը:

114-2014-

կերպարվեստ

41/795 ԳԷՈՐԳ ՄԽԼԱՅԻՄ: ՃԱՌ ՎԱՍՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱ Յ ՏԵԱՌՆՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Հայատառ, թուրքերեն: Կ. Պոլիս, տպ.Հովհաննեսի և Պողոսի, 1787:

ՏԻՏՂԹ. Ճառ վասն ծննդեան և Չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,ասացեալ Կոստանդնուպօլսեցի Գէորգ վարդապետին, ի Լուսաւորչի եկեղեցին Ղալադիայո: Տպագրեցեալ ի հայրապետութեան գերահռչակ սրբոյ Էջմիածնի,տեառն Ղուկասու գերերջանիկ սրբազան կաթողիկոսի ամենայն հայոց: Եւ ի պատրիարգութեան սրբոյ աթոռոյն երուսաղեմի տեառն յովակիմ այ ճգնազգեաց վարդապետի: Իսկ և վեհափառ հրամանաւ մեծի արքայանիստ մայրաքաղաքիսկոստանդնուպօլսոյ պատրիարգի տեառն զաքարեայ ազգասէր և աստուածաբան վարդապետի և արքեպիսկոպոսի: Ի թուին Հայոց ՌՄ ԼԶ ի տպարանի Յօհաննիսի և Պողոսի, տպագրեցեալ չորրորդաբար:

67 զարդափակ էջ: Ութածալ: Միջակագիր:

ՍՂՄ: ՈՒԱԳ:

Զ Մատ. 129: Ղ հտ. 1, 433-434:

ԾԱՆՈԹ. Նկարագրությունը կատարված է ըստ Ա. Ղազիկյանի («Հայկ. նոր մատ.»):

61-86

42/ 799 ՍԱՂՍՈՍԱՐԱՆ: Կ. Պոլիս, տպ. Հովհաննեսի և Պողոսի, 1787:**

ՏԻՏՂԹ. ՍԱՂՍՈՍ ԴԱԻԹԻ ՈՐ ԵՒ ԿՈԶԻ ՍԱՂՍՈՍԱՐԱՆ: Ի թուին Հայոց ՌՄԼԶ Փետրուարի իբ ի տպարանի Յօհաննիսի եւ Պողոսի:

344,8 չի (=352) զարդափակ էջ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 13X8 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 1 փորագիր պատկեր: 1 գլխազարդ և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրերով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր:

ԱՆ: ՆՋԱՎ: ՀԳ 8 էջ լուսանկար:

ԼՄ «Հասկ», 1970, N 9-10, էջ 379:

729-2006,
292-2000

43/ 793 ** ԱՍԻԱ: (Քարտեզ): Փորագր. Եղիա Էնտազյան: Վենետիկ, 1787:

ԱՆՎԱՆԱՑՈՒՅՑ՝ ԱՍԻԱ/ըստ նոր/ Աշխարհագրական զննութեանց/փորագրեալ/ Ի ՎէՆէՏԻԿ/ Ի Վանս սրբոյն ղազարու/ Ի թուին մերում/ Ռ. Մ. Լ. Զ/ 1787/

Զափը՝ 79X57 սմ: Անվանացույցը գտնվում է քարտեզի ներքևի ձախ անկյունում զարդանկարի մեջ:

ԳԱԹ Մ. Նալբանդյանի ֆոնդ: Զես: ՆՋԱՎ ՀԳ լուս.: ԱՆ: ՄԲ: ԲԹ: ՍՂՄ: Զ Մատ.41: Ղ հտ.1,173: ՀՍտեփ. էջ 44: ԲՍարգ. էջ 18: ՀՊետ. էջ 30: ՍՃ «Ք», էջ 31-34:

ԾԱՆՈԹ.՝ Ըստ Ա. Ղազիկյանի («Հայկ. նոր մատ.») քարտեզի փորագրի չը ԵղիաԷնտազյանն է: Լուսապատճենը ուղարկել են Զ. Պտուկյանը և Ա. Նալբանդյանը:

113-2014 կերպարվեստ

44/812 ՏԱՂԱՐԱՆ:... ԳԱՆՁԱՐԱՆ ՓՈՔՐԻԿ Կ. Պոլիս, տպ. Ստեփան ոսՊետրոսյանի, 1788:

Ա ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ՏԱՂԱՐԱՆ/ ՎԱՅԵԼՈՒՉ/ և գեղեցիկ/ Ի զանազանբան աստեղծից/ ասացեալ, և տպեալ Ի ռմա/ թուլակ[ա]նի մերոյ Ի վաղեմնա- /կանտպագրարանիս այսմիկ./ արդեամբք եղիայ դպրի:/ Իսկ այժմ զրաւեալ գ ոլով/վերստին Ի լոյս ածաւ Ի/ հայրապ[ե]տու[թ]ե[ա]ն] Տ[եառ]ն Ղուկ[ա]սու/ ս[ր] [բ]ա[զ]ա[ն]Կ[ա]թ[ու]ղ[ի]կ[ո]սի ամ[ենայն] Հայոց:/ Եւ Ի Պ[ա]տրիարքու[թ]ե[ա]ն] երկուց/աթոռոցն ս[ր]բ[ո]յն Ե[րուսա]ղ[ե]մի և Կոս/տանդն[ո]լա[ո]լս[ո]ն] Տ[եառ]ն Յ[ո]վ[ա]կ[ի]մ[ա]յ և/ Տ[եառ]ն Զ[ա]ք[ա]րիա[յ] Արիի Եպ[ի]ս[կոպոսա]յց:/ Ի Տ պարանիՊետրոսեան/ Ստեփաննոսի:/

Բ ԳՐՔԻ ՏԻՏՂԹ.՝ ՓՈՔՐԻԿ ԳԱՆ/ՁԱՐԱՆ:/ Հաւաքեցեալ համա- /ոտաբար ըս[տ]յապատշա/ճի աւուր մեծ տո/նից Տ[ե]լրունականաց/ և ամ[ենայն]] սրբոց:/ Վերստինտըպեալ/ Ի ռմլէ թուականիս/ մերոյ:/ Զի որ կամի՝ ուսուցի/ զգոյնս սոցին. զի /երգեկարիցէ ներ/ եկեղեցոց Ի պաշտ- /ման պատարագի:/

484 զարդափակ էջ,59 և 364րդ էջերը չտպագրված: Ութածալ, մամուլանի շերըհայատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 12X7,2 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 4 փորագիրպատկեր: Գունազարդեր, վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխա գրեր և նոտրգիր:

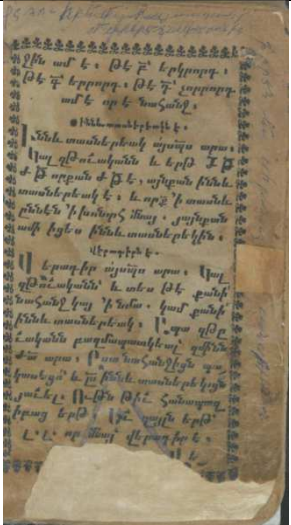
ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՌԻՆԻ:

Մ 153,1142: ԱԿԳ: ԱԺԻԼՄ: ՍՂՄ: ՎՄՄ: ՆՋԱՎ: ՕՍԱԵ: ՎՏ: ԱՆ: ՊԱՊ: ՎՄավ:

Զ Մատ. 125, 658659: Ղ հտ. 1, 542: Թ 62: ԳԼ 144:

40327-68

45/834 ՏՕՄԱՐ:ՂՈՒԿԱՍ ՎԱՆԱՆԴԵՑԻ: Ի ԶԲՕՍԱՆՍ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԵ ԱՅ: Կ.Պոլիս, տպ. Ստեփանոս Պետրոսյանի, 1789: ՏԻՏՂԹ.՝ ԲՈՒՆ/ՏՕՄԱՐ/ Հայոց և Հոռոմայ/ եցոց: / Նաև Պարզատոմար: / Ընդ որոցն Տաղ/ Յովսափու: / Մարմնախաղաց: / Երազահան:/ Եւ այլ բան ք Պի/տանիք:/Տպեալ ի թուակա/նիս մերոյ ռմլը:/ Ի Կոստանդնուպո/լիս:/ 454 զարդափակ էջ,13,14,147,148րդ էջերը չտպագրված: Ութաձալ,մամուլ անիշերը հայատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 12x7 սմ: Տիտղթ. խորանի մեջ: 2 փորագիր պատկեր 46 և 127րդ էջերում և 5 տրամագիր (դիագրամ) 436-440- րդէջերում: Գլխազարդեր, վերջազարդեր, լուսանցազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ: Մ 52 պակասում են էջեր, 1862: ՍՂՄ: ՄԱԳԳ: ՊՖ: Զ Մատ. 679: Թ 62: ԳԼ 144:	 140-80
46/851 ՆԵՂՈՒՑ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ: (Քարտեզ): Փորագր. Ալեսսանդրի,Վենետիկ, 1791: ԱՆՎԱՆԱՅՈՒՅՑ՝ ՆԵՂՈՒՑ/ Կոստանդնուպոլսոյ/ այն է/ պողազ իջի/ Ինախնումն/ Վոսփորոն Թրակիոյ:/ Ի ՎԷՆԷՏԻԿ./ ամի 1791:/ Չափը՝ 23X41 սմ: Անվանացույցը գտնվում է քարտեզի վերևի աջ մասում՝ արդանկարի մեջ, նույն աջ մասում, քարտեզի ամբողջ երկարությամբ՝ «նշանագիրք», ներքևում՝ մղոնաչափ: ԶԻս: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՄԲ: ՆԶԱՎ: ԲԹ: ՀԳ լուս.: Զ Մատ. 41: Ղ հտ. 1, 173: ԲՍարգ., էջ 18: ՀՍտեփ., 44: ՍՃ «Բ», էջ 39-48: ԾԱՆՈԹ.՝ Քարտեզը զետեղված է Ղուկաս Ինճիճյանի «Աշխարհագրութիւնչորից մասանց աշխարհի» (Վենետիկ,1804, հտ. ե, մաս 2) և «ԱմարանոցԲիզանդեան» (Վենետիկ, 1794) գրքերի մեջ: Իսկ Ս. Ղազարի Մխիթ.մատենադարանում մեր հանդիպածը առանձին էր: Հ. Ստեփանյանը իր «Հայ քարտեզագրական հրատարակությունները 2	 89-2013,-կերպարվեստ 119-2014-կերպարվեստ

60տարում» գրքում (էջ 44) այս քարտեզը անվանել է «Քարտեզ Ոսփորի»։
Ըստ Ս.Ճեմճեմյանի փորագրիչը Ալես սանդրին է («Քարտրսագրութեան.
դպրոց մը Ս.Ղազարու մեջ», 1981):

47/1090ա*ԱՇԽԱՐՀԱՅՈՅՑ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ:
(Քարտեզ): Փորագր. Ալեսսանդրի, Վենետիկ, 1791 *:

ԱՆՎԱՆԱՅՈՒՅՑ՝ ԱՇԽԱՐՀԱՅՈՅՑ /Օսմանեան տերութեան որ ի
յերոպայ/ Այլև փոքր թաթարաց. Մասին անատոլիոյ./ մաճառստանայ,
մասին լեհաց. և մասին /մոսկօֆաց/ փորագրեալ ի Վենետիկ: / ի
թուականիս ռմիս: 1791/ Չափը՝ 41X24,5 սմ:
Անվանացոյցը գտնվում է քարտեզի վերևի աջ անկյունում, գծափակ
շրջանակի մեջ:

ՎՄՄ: ՍՂՄ: ՀԳ լուս.:

Զ Մատ. 41: Ղ հտ. 1, 173: Բ.Սարգ., էջ 18: ՍՃ «Բ», էջ 39-48:

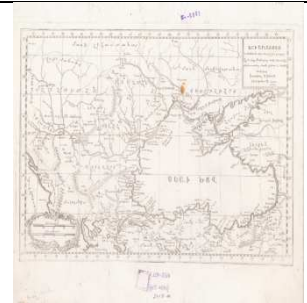
ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը նոր թվահամար չի ստացել, որովհետև ամե
նայնհավանականությամբ՝ սա նույն «Աշխարհացոյց տախտակ սեաւ ծովո
ւ եւշրջակայիցն» քարտեզն է (Վենետիկ, 1791), որը սույն մատ. մեջ ստացել
է 850 համարը, բայց լրիվ չի նկարագրված: Ըստ Բ. Սարգիսյանի («Երկի
արհւրամեայգրական գործունեութիւն նշանաւոր գործիչներ Վենետիկոյ
Միխիթարեանմիաբանութեան» Վենետիկ, 1906), քարտեզը փորագրել
է Եղիա էնտազյանը Միխիթարյան տպարանում: Ըստ Սահակ Ճեմճեմյ
անի փորագրիչը իտալացի Ալեսսանդրին է (Սահակ Ճեմճեմյան «Քար
տիսագրութեան դպրոց մը Ս.Ղազարու մեջ ԺԸ դարուն» Վենետիկ,
Ս. Ղազար, 1981, էջ՝ 39-

48): Հնարավոր է, որ քարտեզը օգտագործված լինի որևէ գրքի մեջ,
սակայն Ս. Ղազարի Միխիթարյան մատենադարանում հանդիպած օրի
նակը պահվում է առանձին: Քարտեզի լուսապատճենը գրադարանին
ուղարկել են Զ. Պտուկյանը և հ. Ներսես ՏերՆերսեսյանը:

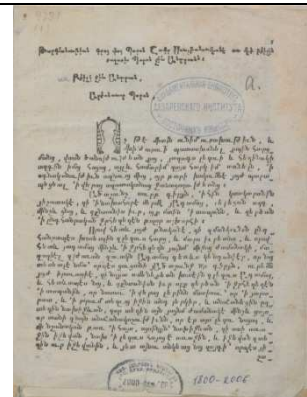
**48/1092 ** ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐՈՅ ՄՈՅ ՊԱՐՈՆ ՇԱՄԻՐ
ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՄԵԱՆԷ ... Մադրաս, առանց տպարանի հիշատակութ.,
1793:**

ԽՈՐԱԳԻՐ՝ Թարգմանութիւն գրոյ միոյ Պարոն Շամիր Սուլթանումեանէ
առ մեծ բժիշկն/ քաղաքիս Պարոն Զեմս Անդրսանն: / Բժիշկ Զեմս
Անդրսան, Արժանաւոր պարոն...

4 էջ: Քառաձայ: Շարվ. Չափը՝ 20x15,5 սմ: 1 զարդագիր 1-ին էջում:
Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորոգրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և
նոտրգիր:

90-2013,-
կերպարվեստ
118-2014-
կերպարվեստ

1800-2006-Լ.Ճ

ԼՀԱԼԳ: ՀԳ լուս.:

49/922 **ԺԱՄԱՆԱԳԻՐՔ: Կ. Պոլիս, տպ. Մայր դպրատան, 1795:

ՏԻՏՂԹ.՝ ԿԱՐԳԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ/ Հասարակաց Աղօթից Հայաստա-
/նեայցեկեղեցւոյ:/Արարեալ Ս[ր]բ[ոյ]ն Ս[ա]հ[ա]կայ Հայրապետին և Մես-
րօպաՎարդապետին /Գիւտի և Յ[ո]հ[ա]ննու մանդակունւոյ:/Տպեալ Հր[ա]-
յմ[ա]ն[ա]յ[Տեառ]ն Զաքարիայ ազգասէր և բարեկարգ Պատրիարքի / Ի
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ:/Յամի Տեառն 1795:/ի Մայր դպրատան:/ի Մատթ-
էոս դպրէիւրով իսկ տպագրաւ:

712 զարդափակ էջ: Տիտղոսաթերթին զարդ: Գլխազարդեր, վերջազ-
արդեր և զարդագրեր: Բնագիրը բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլ-
խագրեր և նոտրգիր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:

ՀԳ 20 էջ լուս.: ՎՄՄ: ՊԱՊ: ԵՍՀՄ: ՆՋԱՎ: ՍՂՄ:

Ղ հտ. 1, 841: Թ 64: ԳԼ 145: Թ «ՀԱ», 1896, N 9, էջ 273-274:

ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է գրքի մի քանի էջերիլո-
ւսանկարներից, որոնք Հանր. գրադարանին են ուղարկել Երուսաղեմ
ի Ս.Հակոբյանց մատենադարանից:

Թեոդիկը («Տիպ ու տառ») գիրքը համարել է 1794 թվականի տպագ-
րություն, իսկ Գ. Լևոնյանը («Հայ գիրքը և տպագր. Արվեստը»)՝ 1793-
ի:

50/933 ԳԷՈՐԳ ՄԻՆԱՅԻՄ: ՃԱՌ ԱՄԵՆԱՄԱՔՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԿՏԱԿ
ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՅ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Հայատառ թուրքերեն:
Կ.Պոլիս, տպ. Պողոս Հովհաննիսյանի, 1796:

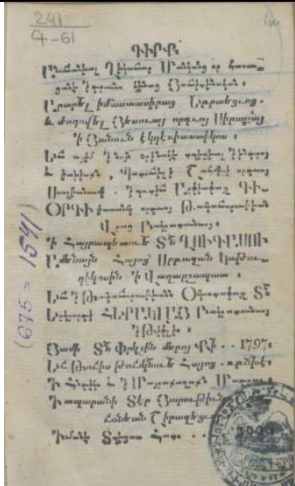
ՏԻՏՂԹ.՝ Ճառ ամենամաքուր Ծննդեան, և / Կտակ՝ Չարչարանաց Տեառ]ն
մերոյ / Յ[իսուս]ի Ք[րիստոս]ի, ընդ Տեսլեան Ս[ր]բ[ոյ]ն Հօրն մե/րոյ Գրիգորի
Լուսատրչին, Տաճկե/րէն բանիւք: / Ասացեալ ի միւլէյիմ օղլու կոչեցեալ՝
Կոս/տանդնուալսեցի Գէորգ Վարդապետէ, / ի ս[ուր]բ Լուսատրիչ Եկեղեցին, / որ ի
Ղալաթիա. / Եւ զկնի հինգերորդ անգամ տպագ/րու[թ]ե[ան], վեցերորդս՝ համառօտ
սրբագրու/թեամբ վերստին Տպագրեցաւ ի Հայրապետ-|տութե[ան] Տեառ]ն
Ղուկասու Սրբազան / Կաթողիկոսի ամ[ենայն] Հայոց: / Եւ ի Պատրիարքութե[ան]

177-2016,
297-2006

1153-87,
86-2013

S[եառ]ն Պետրոսի / պերճաշնորի Վարդապետի, որ ի ս[ուր]բ Քաղաքն Ե[րուսա]ղէմ: / Իսկ և վեհափառ հրամանաւ մեծի Ար / քայանիստ Մայրաքաղաքիս Կոստանդը / նուպօլսոյ Սրբազան Արիի Եպիսկոպոսի S[եառ]ն Ջաքարիայ Ազգասէր՝ Կար- / դացեալ Ա[ստուա]ծաբան Պատրիարգի: / յԱմի S[եառ]ն՝ 1796: / և Հայոց ոմխե: Ապրիլի ժե: / առ Տպարանաւ. Յօհաննիսեան Պօղոսի: / 63 զարդափակ էջ: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայատառ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 12,6X8 սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 3 փորագիր պատկեր 2րդ, 26-րդ և 50րդ էջերում: 2 գլխազարդ, 1 վերջազարդ և. զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր: ՀԳ լուս.: ՄԼԳ: ԵՍՀՄ: ՌԹԳ:	
51/953 ՂԵԿԱԽԱՐ ՄԱՆԿԱՆՑ: Մադրաս, տպ. Հարություն Շմավոնյա նՇիրազեցու, 1797: ՏԻՏՂԹ.՝ ԳԻՐՔ/ Անուանեալ Ղեկաւար Մանկանց որ հասու /ցանէ ի դրոնսկենաց Յաւիտենական:/ Արարե[ա]լ իմաստասիրաց Երբ անցոց./ և ժողովե[ա]լ[Յեսուայ որդւոյ Սիրաքայ / ի Յանուն էկլէսիաս տիկոս: / Եւ այժմ ի նոյն օրինակէտպեցեալ ի խնդրոյ / և ծախիքն, Պատուելի Շահմիրի որդւոյ / Սուլթանումի. իպատիւ Արփիափայլ ԳԻ/ՕՐԳ Ի ժառանգ որդւոյ թագաւորութեան/ ՎրացԲակրատունւոյ: / ի Հայրապետութեան S[եառ]ն ՂՈՒԳԱՍՈՒ/ Ամենայն ՀայոցՍրբազան Կաթօ /ղ իկոսին ի Վաղարշապատ: / Եւ ի ԹագաւորութեաննՕգոստափայլ S[եառ]ն / Երկրորդի ՀԵՐԱԿԼԱՅ Բակրատունւոյ / ի Թիփլիս: / ՅամիS[եառ]ն Փրկչին մերոյ Ք[րիստոս]ի.1797:/ Եւ Թուիս թուակ[ա]նութեան Հայոց,որճխէ: / Ի Հնդկիս և ի Մայրաքաղաքն Մադրաս: / Ի տպարանի Տէր ՅարութինՇմա /ւօնեան Շիրազեցոյ: / Իսմանէ Տպեցաւ Հատս... 300: / 6 չհ,285(=291) էջ,2 չհ և 5 չհ էջերը չտպագրված,254-255րդ էջերի միջև 1չհամարակալված թերթ: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայատառ, սկզբի 6 չհ էջերըմամուլների հաշվի մեջ չեն մտնում: Շարվ. չափը՝ 11X7 սմ:1 փորագիր պատկեր 6րդ չհ էջում:2 գլխազարդ, վերջազարդեր և զարդագրեր: Բնագիրը 12 կետաչափիբոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՈՒՆԻ:	 137-80

Մ 675, 676, ՎՄՄ: ԼՄԳ:

Շ «ԲՄ», 1958, N 4, էջ 433:

52/975 ԳԻՐՔ ԱՂՕԹԻՑ: Կ.Պոլիս, առանց տպարանի և տպագրութ. թվականի հիշատակութ., (1799-1800?):

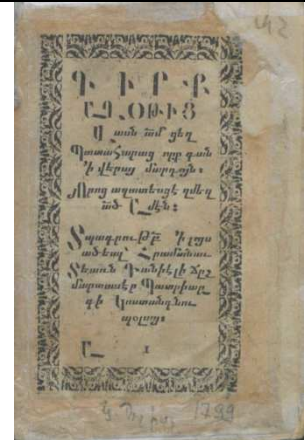
ՏԻՏՆԹ. ԳԻՐՔ/ ԱՂՕԹԻՑ/ Վասն ամ[ենայն] ցեղ/ Պատահարաց որք գան/ իվերայ մարդոյն: / յորոց ազատեսցէ զմեզ/ ա[ստուա]ծ Ամեն: / Տպագրութ[եամ]ք ի լոյս/ ածեալ՝ Հրամանաւ/ Տեառն Դանիէլի ճըշ/մա րտասէր Պատրիար-գի Կոստանդնու/պօլսոյ: /

96 էջ: Ութածալ, մամուլանիշերը հայկական գլխագրերով: Շարվ. չափը՝ 8,7X5,8սմ: Տիտղթ. զարդափակ: 4 փորագիր պատկեր, 2րդ էջի պատկերի վրա է տառը, 24րդ և 69րդ էջերի վրա՝ Յ. Ն. Թ. Հ տառերը: 1 գլխագարդ 3րդ էջում, զարդագրեր և վերջագարդեր: Բնագիրը 10 կետ աչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

Մ 250, 79 և 80 էջերը պակասում են:

ԾԱՆՈԹ. Գրքի տպագրության թվականը որոշված է տիտղոսաթեյր թիւն եղած տպալենների համաձայն (այնտեղ հիշատակված Կ. Պոլսի պատրիարք Դանիել Սուրմառեցին պաշտոնավարել է 1799-1800 թվականներին, և գիրքը այդ ժամանակ պետք է տպագրված լի նի):

462-97

53/ 988 ՎԱՐՔ ՍՐԲՈՅՆ ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԻ: Առանց տպագր. վայրի, թվականի և տպարանի հիշատակութ., (1800?):

ՏԻՏՆԹ. ՉՈՒՆԻ:

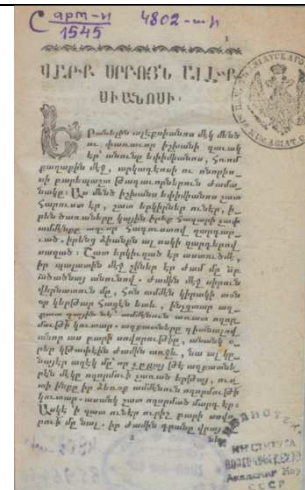
35 էջ: Տասներկուծալ, մամուլանիշերը լատինատառ: Շարվ. չափը՝ 12X6 սմ: 1 զարդագիր, փոքրիկ վերջագարդ: Բնագիրը 8 կետաչափի բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր:

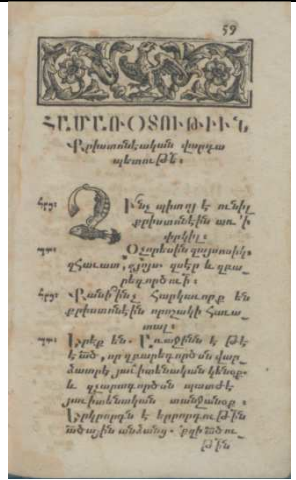
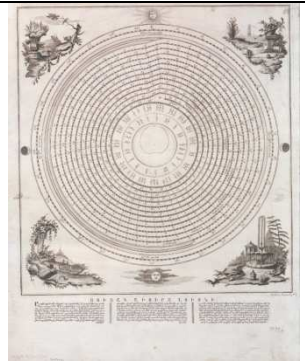
ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ:

ՀԳ 1 էջ լուս.: ՎՄՄ: ՍՂՄ: ԲԹ: ԱՏԳ:

Զ Մատ. 649:

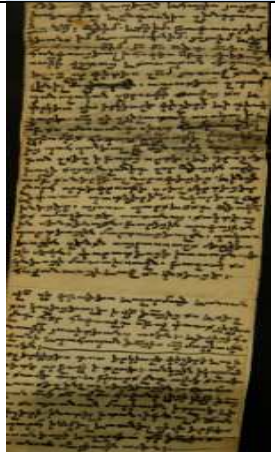
ԾԱՆՈԹ. Գ.Զարբհանյանը («Հայկ. մատ.») նշել է, որ գիրքը տպագրվել է Վենետիկում, Ս.Ղազար կղզու տպարանում, 1800 թվականին:

	35954-66
54/ 998 " ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ: Տրիեստ (°), 18-րդ դարի երկրորդ կես: ՏԻՏՆՈՍԱԹԵՐԹՆ ԸՆԿԱԾ Է: 108 գծափակ էջ: Շարվ. չափը շրջանակով՝ 11,5X6 սմ: Զարդագրեր, գլխազարդեր: Բնագիրը գլխագրով, օգտագործված է նաև նոտրգիր: ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՉՈՒՆԻ: ԳԱՊ սկզբից մինչև 52 և 69-70 էջերը պակասում են: ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է Գ. Բամպուքյանի ուղարկած գրավոր տեղեկության համաձայն:	 1481-2005
55/ 1045 ** ՊՂՆՁԷ ՔԱՂԱՔ: ՏԻՏՆՈՍԱԹԵՐԹՆ ԸՆԿԱԾ Է: բճճ (°) (254) էջ: Ութաձալ, մամուլանիշերը հայկական գլխագրերով: Գլխազարդեր և վերջազարդեր: Բնագիրը բոլորագրով, օգտագործված են նաև գլխագրեր և նոտրգիր: ԶՊ: ՀԳ լուս.: ԾԱՆՈԹ.՝ Նկարագրությունը կատարված է Զ. Պտուկյանի ուղարկած մանրաժապավենից, որի մեջ ներկայացված օրինակը թերի է. սկզբից պակասում է մինչև Ե էջը, և վերջանում ԲՃԾԴ էջով, որը, ըստ երևույթին, վերջին է:	 1379-82
56/1061 ՅՈՒՅԱԿ ԱՒՈՒՐՑ ԼՈՒՍՆԻ: (Քարտեզ-օրացույց): Առանց տպագրութ. վայրի, տպարանի և թվականի հիշատակութ.: Չափը՝ 42X35,5 սմ: 32 սմ տրամագծով գունդ է, մեջը նշված մեկ տարվա ընթացքում լուսնի շարժումը ըստ ամիսների և օրերի: Կլոր շրջանակի աջ և ձախ կողմերում պատկերված է կիսալուսին, իսկ վերևում և ներքևում լիալուսին: Լուսնի օրերը և շարժման ուղղությունը ցույց տվող կլոր աղյուսակի չորս անկյուններում պատկերված են բնանկարներ: Այս բոլորը առնված է գծափակ շրջանակի մեջ, որի տակ երեք սյունակով, «ցուցակ ատուրց լուսնի» խորագրով տրված է լուսնի շարժման աղյուսակից իգտվելու բացատրությունը: Բնագիրը 8 կետաչափի բոլորագրով, իգտագործված են նաև գլխագրեր: ՍՂՄ: ՀԳ լուս.: ԾԱՆՈԹ.՝ Տպագրական որևէ տվյալ նշված չէ. հնարավոր է, որ այս քարտեզը օգտագործված լինի որևէ գրքի մեջ: Ս. Ղազարի Մխիթարյան	 146-2015- կերպարվեստ

Մատենադարանումայն պահվում է որպես առանձին քարտեզ: Բնագրում լուսնի տարեկան շարժման բացատրության մեջ օրինակ են բերված 1792 և 1793 թվականները, հնարավոր է, որ հենց այդ թվականներին էլ տպագրված լինի: Լուսապատճենը գրադարանին ուղարկել են Զ. Պտուկյանը և Ն. Տեր-Ներսեսյանը:	
--	--

Հմայիլներ, որոնց նկարագրությունը բացակայում է մատենագիտությունում.

1/ ՀՄԱՅԻԼ, Կ.ՊՈԼԻՍ, Ա.հ, 1698թ., 124 x 8 , ՀԳ 2393ԱՀ, 591-98 ԱՀ	
2/ ՀՄԱՅԻԼ, Ա.տ. Ա.հ, 1798թ. ձեռագիր, 264,5 x 8; ՀԳ 2392ԱՀ, 623-69ԱՀ	

3/ ՀԱՅԻԼ , ա.տ., ա. թ., 493 x 8; ՀԱԳ 2391 ԱՀ, 32946-64

